

สารนิพนธ์

เรื่อง การศึกษาผลงานของยาโยอิ คุซามะ (Yayoi Kusama) กรณีศึกษา YAYOI KUSAMA INFINITY
MIRRORS

โดย

นางสาวณัฐชยา เครือเข้า

รหัสนักศึกษา 05580667

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

สารนิพนธ์

เรื่อง การศึกษาผลงานของยาโยอิ คุซามะ (Yayoi Kusama) กรณีศึกษา YAYOI KUSAMA INFINITY
MIRRORS

โดย

นางสาวณัฐชยา เครือเช้า

รหัสนักศึกษา 05580667

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	การศึกษาผลงานของยาโยอิ คุซามะ (Yayoi Kusama) กรณีศึกษา YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS
ผู้เขียน	นางสาวณัฐชยา เครือเช้า
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องการศึกษาผลงานของยาโยอิ คุซามะ (Yayoi Kusama) กรณีศึกษา YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ แร่งบันดาลใจ และการแสดงออกที่ได้รับผลกระทบจากอาการป่วยทางจิตของยาโยอิ คุซามะ โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานยาโยอิ คุซามะ ศึกษาหนังสือที่เกี่ยวกับประวัติของยาโยอิ คุซามะ และศึกษาหนังสือทฤษฎีทัศนศิลป์และองค์ประกอบศิลป์

จากการศึกษาพบว่า ผลงานของยาโยอิ คุซามะในช่วงแรกถูกสร้างขึ้นมาจากอาการเจ็บป่วยทางจิตใจเพื่อถ่ายทอดสิ่งที่เธอเห็นผ่านงานศิลปะแขนงต่าง ๆ ขณะเดียวกันการสร้างสรรคผลงานก็ถูกใช้เป็นเครื่องมือบำบัดอาการเจ็บป่วยของเธอจนถึงทุกวันนี้ ปัจจุบันผลงานของเธอเป็นการนำผลงานเก่า ๆ มาจัดแสดงใหม่โดยการใช้เทคนิคกระจกเงาเพื่อสะท้อนผลงานต่าง ๆ ในชุดผลงาน INFINITY MIRRORS ที่จัดแสดงเกือบทั่วทุกมุมโลก ภาพที่เธอเห็นนั้นเกิดจากอาการเจ็บป่วยทางจิตใจที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ในวัยเด็ก ผลงานส่วนใหญ่ในชุด INFINITY MIRRORS ประกอบไปด้วยวงกลม เส้น หรือจุดเป็นองค์ประกอบหลักในผลงาน การวาดวงกลม จุด หรือเส้น ด้วยการวาดซ้ำ ๆ ลงไปจนเต็ม และนำไปจัดวางในห้องกระจกเงาทำให้เกิดภาพสะท้อนไม่รู้จบ เป็นการให้มิติแก่ผู้ชมได้เข้าใจอาการเจ็บป่วยของเธอผ่านทางงานศิลปะ

คำสำคัญ : ยาโยอิ คุซามะ, INFINITY MIRRORS

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ เสร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่.....	1
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
บทที่.....	4
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติของยาโยอิ คุซามะ.....	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาเบื้องต้น.....	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบศิลป์และศิลปะสมัยใหม่หรือศิลปะอาว็อง-การ์ด....	6
บทที่.....	8
3 ยาโยอิ คุซามะกับการสร้างสรรค์งานศิลปะ.....	8
อัตชีวประวัติของยาโยอิ คุซามะ.....	8
บทที่.....	25
4 ผลงานชุด Infinity Mirrors.....	25
บทที่.....	44
5 วิเคราะห์ผลงานยาโยอิ คุซามะ.....	44
บทที่.....	54
6 สรุปผลการศึกษา.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	57

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

1 The Kusama family, c.1940-41; ยาโยอิ คือคนที่ 2 จากทางขวา.....	8
2 Harvest, 1945. Ink and mineral pigments on silk, 23 x 28.5 in. (58.5 x 72.5 cm.). Matsumoto City Museum of Art	11
3 Loquat Leaves, 1948. Graphite on paper, 53.7 x 39.2 cm. Collection of the artist	12
4 kusama in her Matsumoto studio, c.1950	13
5 Lingering Dream	14
6 ผลงานของ Georgia O’Keeffe ชื่อ Black Iris สีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 91.4 x 75.9 ซม.	15
7 ตัวเครื่องบินของยาโยอิไปSeattle, 1957.....	16
8 Kusama working on an abstract painting in her studio, 1958-59.....	17
9 Kusama in her loft c.1961.....	18
10 ผลงาน Sex Obsession Food Obsession Macaroni Infinity Nets & Kusama (1962) ..	18
11 Yayoi Kusama with “Narcissus Garden” (1966) installed in Venice Biennale, Italy, 1966.....	19
12 Yayoi Kusama at love in festival, Central Park New York USA, 1968.....	20
13 Kusama On The Brooklyn Bridge.....	20
14 yayoi kusama และ joseph cornell	21
15 Flowers and Self-Portrait, 1973. Collage, watercolor, and ink on paper, 20 7/8 x 16 9/16 in. (53 x 42 cm). Ota Fine Arts, Tokyo.	22
16 Pumpkin acrylic, graphite and fabric collage on canvas 130.5 x 162.6cm. 1980..	23
17 Drawn proposal for Love Forever,1966, as part of Zero op Zee, unrealized project at Scheveningen Pire, the Hague, Netherlands	26
18 Infinity Mirror Room-Phalli’s Field,1965.....	27
19 Infinity Mirror Room-Phalli’s Field,1965.....	28
20 Kusama in Infinity Mirror Room-Phalli’s Field,1965.....	28
21 Kusama in Infinity Mirror Room-Phalli’s Field,1965/1968	29
22 Mirrored Room-Love Forever No.2, 1965-c. 1981.....	30

23 Mirrored Room-Love Forever No.3, 1965-c. 1981.....	30
24 Infinity Mirrored Room-Love Forever,1966/1994	31
25 Infinity Mirrored Room-Love Forever,1966/1994	31
26 kusama with “Love Forever” buttons at Kusama’s Peep Show, Castellane Gallery, New York, 1966. Photograph by Hal Reiff.....	32
27 Kusama’s Peep Show or Endless Love Show,1966.....	33
28 Kusama’s Peep Show or Endless Love Show,1966.....	33
29 Endless Love Room, 1966-c. 1981.....	34
30 Endless Love Room, 1966-c. 1981.....	34
31 Mirror Room (Pumpkin), 1991.	35
32 ภายในกล่องกระจก Mirror Room (Pumpkin), 1991. (ภาพที่ 31)	35
33 Dots Obsession-Love Transformed into Dots, 2007.....	36
34 ภายใน mirror room inside balloon dome. (ภาพที่ 33).....	37
35 Dots Obsession- Infinity Mirrored Room, 2008.....	37
36 ภายใน mirror room inside balloon dome. (ภาพที่ 35).....	38
37 Dots Obsession, 2013.	38
38 interior view of peep-in dome (ภาพที่ 37)	39
39 Aftermath of Obliteration of Eternity (2009).....	39
40 The Souls of Millions of Light Years Away (2013).....	40
41 Infinity Mirrored Room-The Souls of Millions of Light Years Away, 2013.	41
42 อุปกรณ์ : หลอดไฟที่ใช้ในห้องจัดแสดง Infinity Mirrored Room-The Souls of Millions of Light Years Away, 2013. (ภาพที่ 41).....	41
43 All the Eternal Love I have for the Pumpkins, 2016.....	42
44 มุมมองภายในห้อง All the Eternal Love I have for the Pumpkins, 2016. (ภาพที่ 42)	42
45 Christian Megert’s Mirror wall (1962) in Tientoonstelling Nul.....	44
46 Capricho No. 59: ¡Y aún no se van! (And still they don’t go!) (1797 – 1798),ภาพ พิมพ์โลหะ.	46

47 Capricho No. 43: El sueño de la razón produce monstruos (The Sleep of Reason Produces Monsters/การหลับใหลของเหตุผลก่อให้เกิดฝูงปีศาจ) (1797 – 1798), ภาพพิมพ์โลหะ.....	47
48 Capricho No. 39: Hasta su abuelo (And so was his grandfather) (1797 – 1798), ภาพพิมพ์โลหะ.....	47
49 The Third of May 1808 (1814), สีน้ำมันบนผ้าใบ, พิพิธภัณฑ์ปราโด(Museo del Prado), กรุงมาดริด, สเปน,.....	48
50 Saturn Devouring His Son (1819–1823), สีน้ำมันบนผ้าใบ, พิพิธภัณฑ์ปราโด(Museo del Prado), กรุงมาดริด, สเปน.....	49
51 Wheat Field with Crows.....	50
52 The Potato Eaters.....	51
53 Red Canna.....	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ยาโยอิ คุซามะเป็นศิลปินหญิงชาวญี่ปุ่นที่ได้รับยกย่องว่าเป็นศิลปินแนวป๊อปอาร์ตและยังเป็นศิลปินอาว็อง-การ์ด (Avant-garde) หรือผู้สร้างสรรค์ปรากฏการณ์ใหม่ๆ ให้แก่โลกศิลปะ ยาโยอิเกิดเมื่อวันที่ 22 มีนาคม ค.ศ.1929 เดิมโตมากับครอบครัวที่ทำธุรกิจค้าขายเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืช เธอเป็นศิลปินที่มีอาการผิดปกติทางจิตแต่สามารถสร้างสรรค์ผลงานซึ่งเป็นที่นิยมและทรงอิทธิพลจนถึงทุกวันนี้ อาการผิดปกติทางจิตของเธอซึ่งทำให้เธอเห็นภาพหลอนเริ่มตั้งแต่ตอนเธออายุ 10 ขวบ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่มารดาของเธอให้ไปสืบหาความจริงเกี่ยวกับการมีคู่ของสามี จึงก่อให้เกิดความทรงจำอันเลวร้ายและทำให้เธอกลายเป็นคนหมกมุ่นแต่ในขณะเดียวกันก็หวาดกลัวความสัมพันธ์ทางเพศอีกด้วย

อาการผิดปกติทางจิตของ ยาโยอิ ทำให้เธอมองเห็นภาพหลอนเป็นจุดๆ สิ่งรอบตัวดูเหมือนมีชีวิต และสีสรรต่างๆ กลืนกินตัวเธออีกทั้งสิ่งที่เธอเห็นนั้นก็ดูไกลออกไปสุดลูกหูกลูกตาราวกับว่าไม่มีที่สิ้นสุด เธอจึงเริ่มวาดรูปตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเพื่อบำบัดอาการป่วยทางจิต ต่อมาในปี ค.ศ.1948 ยาโยอิได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนศิลปะช่างศิลป์ ณ กรุงโตเกียว การเรียนการสอนเน้นการวาดภาพแบบญี่ปุ่น (Nihon ga) ซึ่งเป็นการวาดรูปภายใต้กฎเกณฑ์ธรรมเนียมปฏิบัติแบบญี่ปุ่นโบราณ ทำให้ยาโยอิรู้สึกเบื่อหน่ายกับรูปแบบศิลปะแบบนิ ฮอน กะ(Nihon ga) ต่อมายาโยอิตัดสินใจย้ายไปสหรัฐอเมริกาเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ยาโยอิได้จัดแสดงผลงานเดี่ยวครั้งแรกสู่สายตาชาวตะวันตก ในปี ค.ศ. 1957 ที่หอศิลป์ Zoe Dusanne Gallery ประเทศสหรัฐอเมริกา ยาโยอิจัดแสดงผลงานชุด Infinity Nets ซึ่งเป็นผลงานที่สร้างชื่อให้เธอหลังจากจัดแสดงครั้งแรกในมหานครนิวยอร์กเมื่อปี 1959 เป็นจิตรกรรมที่แต้มสีจากพู่กันด้วยสีเดิมซ้ำๆ อย่างไร้จุดจบบนผืนผ้าใบ อีกทั้งยังจัดแสดงผลงานด้านแพชั่นโดยเธอเปลือยกายและเพนต์ตามร่างกายด้วยลาย Polka Dot สีสันสดใส เสื้อผ้าที่มีรูปร่างอย่างจงใจที่หน้าอกและก้น ผลงานของเธอจงใจล้อโลกสมัยใหม่ที่พยายามทำให้ทุกคนเหมือนกัน ผนวกกับกระแสฮิปปี้ที่กำลังผลิบานในช่วงสงครามเย็น การส่งเสริมเสรีทางเพศ การต่อต้านสงครามเวียดนาม ในประเทศรัฐ

อเมริกันยาโยอิประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วและมีชื่อเสียงในฐานะศิลปินแนว avant-garde จากนั้นเธอจึงเริ่มเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

เธอต้องกลับมาประเทศญี่ปุ่นเพราะอาการป่วยกำเริบอย่างรุนแรง ถึงแม้ว่าเธอจะเข้ารับการรักษาและผ่าตัดไทรอยด์ที่โรงพยาบาลแต่ก็ไม่สามารถรักษาอาการทางจิตของเธอได้ เธอจึงต้องเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลจิตเวช ณ กรุงโตเกียวตั้งแต่ปี 1977 อาการของเธอจัดอยู่ในกลุ่มโรคประสาทที่เรียกว่า “Depersonalization” ซึ่งเป็นโรคประสาทที่ผู้ป่วยมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือเอกลักษณ์ของตนเปลี่ยนแปลงไป เกิดจากความเปลี่ยนแปลงการรับรู้ความรู้สึก หรือประสบการณ์ของตัวเอง หรือเกิดจากปัจจัยด้านพันธุกรรม การเลี้ยงดู ลักษณะการปรับตัวหรือการใช้กลไกทางจิตของคนๆ นั้น และการเผชิญกับความเครียด หรือสถานการณ์ที่ไม่สามารถปรับตัวหรือจัดการได้เป็นปัจจัยเสริมทำให้เกิดความรู้สึกว่าความเป็นจริงเกี่ยวกับตนสูญหายหรือเปลี่ยนแปลงไปชั่วคราว โดยจะรู้สึกเป็นส่วนของร่างกายมีขนาดหรือรูปร่างเปลี่ยนแปลงไป รู้สึกเหมือนว่าตนอยู่ห่างไกลออกไป ตัวเองเป็นเครื่องจักร หรือกำลังอยู่ในความฝัน อาจรู้สึกขาแบบต่างๆ และรู้สึกเหมือนจะควบคุมการกระทำของตนไม่ได้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับคำพูดพูดได้บ่อย ความรู้สึกเหล่านี้เป็นสิ่งที่ ego ไม่ยอมรับ แต่บุคคลเหล่านี้ยังเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงอาการอื่นที่พบร่วมด้วยบ่อย คือ อาการวิงเวียน ซึมเศร้า มีความคิดซ้ำๆ วิตกกังวล กลัวตนจะเป็นบ้า และความรู้สึกเกี่ยวกับเวลาผิดปกติไป มักจะรู้สึกว่าตนนึกอะไรได้ซ้ำหรือนึกไม่ค่อยออก

การเริ่มต้นของโรคมักจะรวดเร็ว แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วมักจะเรื้อรังและหายช้า อาการมักเกิดแล้วเกิดอีก โดยเฉพาะเกิดภายหลังจากมีความวิตกกังวลหรือซึมเศร้าเพียงเล็กน้อยและเมื่อเกิดอาการและได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคประสาทDepersonalizationสามารถรักษาให้หายได้ และระหว่างการรักษาโรคอาจเป็นๆหายๆ จึงจำเป็นต้องเข้ารับรักษาอย่างต่อเนื่อง

แต่ถึงอย่างนั้นเธอยังคงสามารถรังสรรค์ผลงานได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะต้องเข้ารับการรักษาอยู่ตลอดเวลาเนื่องจากมีสติโอบอยู่ตรงข้ามกับโรงพยาบาล จึงอาจกล่าวได้ว่าศิลปะกับยาโยอิ คุซามะไม่สามารถแยกจากกันได้ เธออยู่ได้เพราะศิลปะ ส่วนในด้านผลงานศิลปะของยาโยอิ อาการผิดปกติทางจิตนั้นส่งผลให้ผลงานมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและกลายมาเป็นฉายาของเธอ คือคุนป้าลายจุด

ผลงานส่วนใหญ่ของยาโยอิ คุซามะ เกิดมาจากอาการผิดปกติทางจิตหรือการมองเห็นภาพหลอน และความหวาดกลัวทางเพศสัมพันธ์ เธอสร้างสรรค์ผลงานโดยการนำรูปทรงง่ายๆ เช่น วงกลม จุด เส้น มาวาดเรียงต่อกัน วาดซ้ำๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุดหรือแม้แต่การสร้างสรรค์ผลงานโดยการทำ

ลึงค์จากการตัดเย็บทำเป็นประติมากรรมจำนวนมาก หลากหลายสีสันทัน หลากหลายขนาด หลากหลายรูปทรงเพื่อต้องการแสดงให้ผู้ชมได้เห็นและเข้าใจในสิ่งที่เธอเห็นสิ่งต่างๆรอบตัวเธอซึ่ง

เทคนิคดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทางจิตและพฤติกรรมของศิลปินในอาการแบบย้ำคิด(Obsessions)ที่สัมพันธ์กับการย้ำทำ(Compulsions) เธอใช้ศิลปะในการบำบัดอาการทางจิตและแสดงศักยภาพ ผลงานที่ทำให้เธอเป็นที่โดดเด่นและไม่เหมือนใครคือการใช้กระจกเงาสะท้อนตัวผลงานที่ดูไม่มีที่สิ้นสุดอย่างเช่นฟักทองที่มีลายจุดรอบๆผล เพื่อให้การมองเห็นผลงานในห้องๆนั้นดูขยายและกว้างไกลไม่มีที่สิ้นสุด (ชุดผลงาน INFINITY MIRRORS)

Yayoi Kusama infinity mirrors เป็นหนังสือที่รวบรวมผลงานของยาโยอิตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันเช่น ผลงาน Polka dot หรือ Infinity Net เป็นต้น มีการใช้สีสันทันที่ดูแปลกตาและรูปทรงที่เรียบง่ายแต่ดึงดูด นำมาจัดแสดงใหม่โดยต่อยอดจากความไม่สิ้นสุดของผลงานโดยการใช้เทคนิคกระจกเงาเพื่อสะท้อนผลงานให้เห็นในหลากหลายมิติไม่ว่าจะยืนอยู่จุดไหน ถือเป็นวิธีการบำบัดของศิลปินในรูปแบบหนึ่ง อีกทั้งยังแสดงถึงจินตนาการที่มีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ๆ

จากความน่าสนใจดังกล่าว ผู้วิจัยใคร่ศึกษาผลงาน YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS ของยาโยอิ คุซามะ ค.ศ.2017 เพื่อให้เห็นถึงความสามารถ แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานและการบรรเทาความเจ็บป่วยทางจิตใจผ่านศิลปะว่าเกิดผลต่อรูปแบบและเนื้อหาของงานศิลปะอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาผลงาน YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS ของยาโยอิ คุซามะเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ แรงบันดาลใจจากอาการป่วยทางจิตที่ส่งผลกระทบต่องานศิลปะ

1.2.2 เพื่อเพิ่มองค์ความรู้และเปิดโลกทัศน์ให้เห็นถึงการสร้างสรรค์แบบใหม่อีกแขนงหนึ่ง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทราบถึงวิธีการสร้างสรรค์ผลงานของยาโยอิ คุซามะ

1.3.2 ทราบถึงแรงบันดาลใจจากอาการเจ็บป่วยทางจิตใจต่อผลงานของศิลปิน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

วิเคราะห์ผลงานจากหนังสือ YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS ของยาโยอิ คุซามะ

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณีศึกษา “การศึกษาผลงานของยาโยอิ คุซามะ (Yayoi Kusama) กรณีศึกษา YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS” ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ซึ่งนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติของยาโยอิ คุซามะ

Morris (2011) เขียนหนังสือเรื่อง “Yayoi kusama Paperback” นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานของยาโยอิ คุซามะในฐานะศิลปิน ในช่วงระยะเวลา 60 ปี รางวัลที่เธอได้รับตลอดระยะเวลาที่สร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งผลงานของเธอได้แก่ ภาพวาด ประติมากรรม ภาพพิมพ์ Collage ฟิล์มและวิดีโอ ตลอดจนการออกแบบผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังนำเสนอการจัดแสดงผลงานของยาโยอิ คุซามะที่ถูกจัดไปตามประเทศต่างๆ

Applin,Jo (2012) เขียนหนังสือเรื่อง “Yayoi Kusama : Infinity Mirror Room Phalli’s Field (One Work)” นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานของยาโยอิ คุซามะกับลิงค์ เนื่องจากภูมิหลังของคุซามะที่มีความทรงจำที่เลวร้ายเกี่ยวกับครอบครัว การทะเลาะกันของบิดามารดาและการมีผู้ชายของบิดาของเธอ ทำให้เธอหวาดกลัวในเรื่องเซ็กซ์ ผลงานของชุดนี้นำเสนอในด้านความร่ำรวยเรื่องเพศและความนุ่มนวลถูกสะท้อนด้วยกระจกเงาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

Kusama,yayoi (2014) เขียนหนังสือเรื่อง “Hi, Konnichiwa : Yayoi Kusama Art Book (Bilingual)” นำเสนอเกี่ยวกับการรวบรวมภาพผลงานต่างๆที่สดใส น่าสนใจของคุซามะ ในช่วงชีวิตที่ยาวนานของเธอ หนังสือเล่มนี้เปรียบเสมือนพงศาวดารที่แสดงถึงความพยายามและการสร้างสรรค์ผลงานเชิงลึกในด้านจินตนาการของคุซามะ

Yamamura and Midori (2015) เขียนหนังสือเรื่อง “Yayoi Kusama” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชีวประวัติ ความผิดปกติทางจิตใจและการเผชิญหน้าทางวัฒนธรรมในปีค.ศ.1945-1969 จุดเริ่มต้นของยาโยอิ คุซามะกับความสำเริงในยุคแรกในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่2 เธอเป็นศิลปินที่โดดเด่นและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางจากการจัดแสดงผลงานประติมากรรม การแสดงเปลือยร่างกายของเธอที่

นิวยอร์ก ผลงานและการสร้างสรรค์ของเธออธิบายถึงการเป็นนักลิสต์ตรีนิยามผ่านการแสดงเปลือยกาย และแสดงถึงผลงานอื่นๆของเธอหลังจากกลับไปรักษาตัวที่ญี่ปุ่นจากการอาการป่วยของจิตใจ

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์ (กันยายน 2560) เขียนบทความเรื่อง “จักรวาลลายจุดของ Yayoi Kusama” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติของยาโยอิ คุซามะ และผลงานที่เธอออกแบบให้กับ Louis Vuitton ในปี ค.ศ.2006 เนื่องจากมาร์ค เจค็อบส์ (Marc Jacobs) ผู้อำนวยการฝ่ายสร้างสรรค์ของ Louis Vuitton ชื่นชอบในผลงานลายจุดของเธอ นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2011 เธอยังวาดภาพประกอบบนลิปกลอสที่ผลิตในจำนวนจำกัดของแบรนด์ลังโคม (Lancôme)

รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์ (พฤศจิกายน 2560) เขียนบทความเรื่อง “ภาพหลอน ศิลปะ และชีวิตของยาโยอิ คุซามะ” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอดีตชีวิตประวัติของยาโยอิ คุซามะ ผลงานที่โดดเด่นของเธอหรือการใช้สิ่งคล้ายจุดในการสร้างผลงานและเทคนิคต่างๆที่ไม่เหมือนใครในการจัดแสดงผลงานและการที่เธอถูกตีหน้าว่าเป็นผู้หญิงไร้ยางอายหลังจากกลับมาประเทศญี่ปุ่น

Yoshitake and others (2017) เขียนหนังสือเรื่อง “YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงผลงานของยาโยอิ คุซามะโดยการใช้สีสันหลากหลายและรูปแบบแปลกๆโดยใช้กระจกเงาสะท้อนให้เห็นถึงความไม่รู้จบของห้องพักที่ปิดเปียวเพื่อฉายภาพลวงตาของพื้นที่ที่ไม่มีที่สิ้นสุด สะท้อนถึงวิธีการสร้างสรรค์ผลงานโดยการทำซ้ำๆ ในการเยียวยาของตัวศิลปิน และการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาเบื้องต้น

จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคนอื่นๆ (2552) เขียนหนังสือเรื่อง “จิตวิทยาทั่วไป” นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานความรู้ทางจิตวิทยา โดยเนื้อหาจะแบ่งเป็นความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา พื้นฐานทางชีววิทยากับพฤติกรรม การเรียนรู้ แรงจูงใจ อารมณ์ ตลอดจนบุคลิกภาพ และพฤติกรรมทางสังคม ผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์อดีตชีวิตประวัติของยาโยอิ คุซามะ การแสดงออก และการสร้างสรรค์ผลงาน

อิตธิ์ เครเมอร์ ; เลิศศิริร์ บวรกิตติ แผลและเรียบเรียง (2552) หนังสือเรื่อง “ศิลปะเพื่อการบำบัด” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการหยั่งรู้ความเข้าใจที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ส่วนบุคคลในอดีต เครเมอร์ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆจนเกิดเป็นศาสตร์แห่งศิลปกรรมบำบัด ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานของยาโยอิ คุซามะ

วรภัทรรร์ ภูเจริญ และคณะ (2558) เขียนหนังสือเรื่อง “ศิลปะบำบัดใจ : Bojjhanga Art Therapy” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะและศิลปะเพื่อการบำบัดโดยจะแบ่งเป็นคำนิยามของศิลปะ

ศิลปะกับการบำบัด อานาปานสติ และในตอนสุดท้ายของหนังสือได้สรุปนิยามของศิลปะบำบัด ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานจากแรงบันดาลใจของยาโยอิ คุซามะ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2558) เขียนหนังสือเรื่อง “จิตวิทยา บุคลิกภาพร่วมสมัยและจิตบำบัด” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพสมัยปัจจุบันและการทำจิตบำบัดที่มีฐานตั้งอยู่บนหลักคิดของทฤษฎีจิตวิทยา

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบศิลป์และศิลปะสมัยใหม่หรือศิลปะอวอง-การ์ด

ชูลุด นิมเสมอ (2538) เขียนหนังสือเรื่อง “องค์ประกอบของศิลปะ” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ถูกกำหนดขึ้นโดยธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบมูลฐาน ความงามในการออกแบบ ให้เข้าใจถึงคุณค่าที่สำคัญของความงามและความกลมกลืนขององค์ประกอบของศิลปะประกอบด้วย จุด (Point) เส้น(Line) สี(Colour) รูปร่างรูปทรง(Shape and Form) ลักษณะผิว(Texture) ลวดลาย (Pattern) และช่องว่าง(Space or Volumn) ผู้วิจัยนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์การจัดวางองค์ประกอบของผลงานยาโยอิ คุซามะ

NALI (นามแฝง) (กันยายน 2553) เขียนบทความเรื่อง “ศิลปะสมัยใหม่(Modern Art)” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของ "ศิลปะสมัยใหม่" (Modern Art) และ "ลัทธิสมัยใหม่" (Modernism, โมเดิร์นนิสม์) หรือทัศนคติใหม่ๆ ที่มีต่ออดีตและอนาคตซึ่งเป็นไปแบบสุดขั้ว ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) เริ่มต้นปลายศตวรรษที่ 18 ในประเทศฝรั่งเศสเนื่องจากความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางศิลปะขนานใหญ่ทั้งรูปแบบและจุดประสงค์ โดยเฉพาะการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม ศิลปินยุคใหม่ต่างพากันปลีกตัวออกจากกรียดหลักวิชาการ (Academic) ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่มีรากฐานมาจากศิลปะกรีกและโรมัน มาใช้ความรู้สึกนึกคิดและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนอย่างอิสระโดยแยกศิลปะออกจากศาสนาโดยสิ้นเชิง ศิลปะจึงเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลอย่างแท้จริงหรือใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกอย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดรูปแบบศิลปะใหม่ ๆ ขึ้นมากมาย อีกทั้งยังบอกถึงวิวัฒนาการของศิลปะสมัยใหม่ในแต่ละยุค นักวิชาการด้านทัศนศิลป์ส่วนใหญ่ได้ถือเอาทัศนศิลป์แบบอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) เป็นจุดเริ่มต้น

Alongkon Ammawongchit (กุมภาพันธ์ 2557) เขียนบทความเรื่อง “Avant Garde Art” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติความคิดในทุกวงการโดยเฉพาะวงการศิลปะและปรัชญาสู่อิสรภาพทางความคิดอย่างเต็มที่ ไร้ข้อจำกัดต่างๆที่เคยมีในอดีตทำให้ยุโรปในศตวรรษที่ 19 เกิดแนวคิดทฤษฎีใหม่ๆขึ้นมากมาย และท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นความคิดหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญคือ Avant-

gardism คำว่าAvant Garde เป็นคำในภาษาฝรั่งเศสหมายถึงทหารกองหน้า มักจะเกิดขึ้นเสมอ ภายหลังจากการปฏิวัติหรือปฏิรูปสิ่งเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้นพบสิ่งใหม่ๆและในวงการศิลปะนั้น นักมานุษยวิทยาชาวฝรั่งเศส Henri de Saint-Simon (1760- 1825) ได้ใช้คำนี้เรียกกลุ่มศิลปิน นักวิทยาศาสตร์รวมถึงนักอุตสาหกรรมระดับแนวหน้าที่เป็นผู้บุกเบิกแบบแผนทางสังคมในยุคนั้น ความเป็นอวองต์-การ์ด หรือศิลปะแนวใหม่เกิดขึ้นอยู่เสมอในทุกยุคสมัย กล่าวได้ว่าศิลปินผู้ สร้างสรรค์งานศิลปะซึ่งแตกต่างไปจากที่เคยทำกันมาก็จัดประเภทอยู่ในอวองต์-การ์ด ซึ่งงานแนวอิมเพรสชันนิสต์ อันเป็นความเคลื่อนไหวที่นำไปสู่โมเดิร์นอาร์ต ก็ถือว่าเป็นอวองต์-การ์ด ของยุคสมัยนั้น เช่นการที่ศิลปินแต่งแต้มทุ่งหญ้าเป็นสีแดงและกองฟางเป็นสีฟ้า ทั้งนี้สืบตั้งกล่าวอาจปรากฏแก่ สายตาของศิลปินเมื่อมองเห็นแสงที่ตกกระทบวัตถุในขณะนั้น Avant Garde จึงกลายเป็นกุญแจ สำคัญอันหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในแก่นสารของความเป็นสมัยใหม่ (Modernity)ได้หรืออาจจะ กล่าวได้ว่า Modern art แท้จริงแล้วก็คือ Avantgarde art นั่นเอง

บทที่ 3

ยาโยอิ คุซามะกับการสร้างสรรค์งานศิลปะ

ยาโยอิ คุซามะ เป็นศิลปินหญิงชาวญี่ปุ่นแนวป๊อปอาร์ต กลุ่มอาร์ว็อง-การ์ด (Avant-garde) ที่ประสบความสำเร็จในระดับศิลปินที่มีชื่อเสียงที่สุดในช่วงศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบัน ผลงานของยาโยอิมีความน่าสนใจในลักษณะการแสดงออกของผลงานที่กลั่นกรองออกมาจากจิตใต้สำนึก และมีอิทธิพลต่อวงการศิลปะ การออกแบบ ตลอดจนงานสถาปัตยกรรมเป็นอย่างมาก

3.1 อัตชีวประวัติของยาโยอิ คุซามะ ยาโยอิ คุซามะ (Yayoi Kusama) เกิดเมื่อวันที่ 22 มีนาคม ค.ศ.1929 ยาโยอิ เป็นบุตรสาวเจ้าของฟาร์มเพาะเมล็ดพันธุ์ในเมืองมัตสึโมะโตะ จังหวัดนากาโนะ ประเทศญี่ปุ่น (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 The Kusama family, c.1940-41; ยาโยอิ คือคนที่ 2 จากทางขวา

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 190

เมื่อยาโยอิ อายุได้ 10 ปี เธอเริ่มมีอาการผิดปกติทางจิตซึ่งทำให้เธอมองเห็นและได้ยินเสียง สิ่งที่ไม่มีชีวิตกลายเป็นมีชีวิตหรือภาพหลอน ภาพที่เธอเห็นในช่วงเริ่มแรกมีลักษณะของสิ่งรอบตัว กลายเป็นสิ่งมีชีวิต เคลื่อนที่ได้ ทุกสิ่งดูไกลออกไปสุดลูกหูลูกตา ดอกไม้พุดคุยกับเธอ และบางครั้งสิ่งที่เธอเห็นก็กลืนกินตัวเธอจนหายไปในบรรยากาศ

เธอได้บรรยายถึงการเห็นภาพหลอนของเธอในวัยเด็กไว้ว่า

“ในวันหนึ่งทันใดนั้นเสียงของฉันกลายเป็นเสียงของดอกไม้โอเล็ด มันขโมยหัวใจและหยุดการหายใจ ของฉัน มันเกิดขึ้นจริงๆหรือ ดอกไม้เล็กๆมากมายนั้นมันเกิดขึ้นจริงๆ ดอกไม้โอเล็ดบนผ้าปูโต๊ะต่าง เป็นอิสระ มันก็ปลานไปทั่วร่างกายและติดกับตัวของฉัน ดอกซุมิเระ ดอกไม้โอเล็ด พวกมันขโมย ความรักของฉัน ฉันตกอยู่ในอันตรายใช่ไหม ฉันเพียงแค่นอนอยู่ตรงนั้น ที่เต็มไปด้วยกลิ่นหอม แม้แต่ บนพาดาน และเสาก็เต็มไปด้วยพวกมัน”

(Yoshitake and others 2017 : 190)

ซึ่งอาการผิดปกตินี้สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่มารดาของเธอให้ไปสืบเรื่องการมีคู่ของสามีนานหลาย ปี นอกจากจะทำให้เธอเห็นภาพหลอนแล้วยังทำให้เธอรู้สึกหวาดกลัวในการมีเพศสัมพันธ์แต่ก็ยังคง หมกมุ่นเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ด้วยเช่นกัน

อาการผิดปกตินี้จัดอยู่ในโรคประสาท ที่เรียกว่า “**Depersonalization**” ซึ่งเป็นโรคประสาทที่ผู้ป่วยมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือเอกลักษณ์ของตนเปลี่ยนแปลงไป และโรคประสาทพิการ (Symptoms of neurosis) ศาสตราจารย์ C. George Boeree Shippensburg University กล่าวถึงสาเหตุของอาการของโรคประสาทพิการว่า เกิดจากความวิตกกังวล ความเศร้า หรือความหดหู่ ความโกรธความหงุดหงิด ความสับสนทางจิตใจ รู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า ฯลฯ ส่งผลให้มี พฤติกรรมที่หุนหันพลันแล่นหรือวังซิม ฯลฯ ปัญหาทางด้านปัญญาเช่น มีความคิดซ้ำๆ และหมกมุ่น จินตนาการเพื่อฝันไม่สามารถยอมรับความเห็นถากถางดูถูก เป็นต้น

เธอจึงเริ่มสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยเริ่มวาดรูปจากสิ่งที่เธอเห็นและสัมผัสได้จากประสบการณ์ของเธอ ในวัยเพียง 10 ปี แต่มารดาไม่เข้าใจว่าทำไมเธอถึงต้องการที่จะวาดรูป จึงห้ามเธอยุ่งเกี่ยวกับ ศิลปะตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา บ่อยครั้งที่ยาโยอิรู้สึกโกรธเคืองและมันส่งผลต่อจิตใจของเธออย่างมาก อีกทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรกับบิดามารดาเป็นไปในทางที่ไม่ดีอีกด้วย

ต่อมาในปี ค.ศ.1937 ประเทศญี่ปุ่นรุกรานสาธารณรัฐประชาชนจีนส่งผลให้ในปี ค.ศ.1938 มีข้อกำหนดกฎหมายการชุมนุมแห่งชาติ (The National General Mobilization) เกิดขึ้นซึ่งประกาศใช้โดยรัฐบาลญี่ปุ่น โดยรัฐบาลญี่ปุ่นสามารถออกคำสั่งและควบคุมประชากรและวัตถุดิบหรือสิ่งต่างๆในประเทศญี่ปุ่นทั้งหมด

ในปีค.ศ.1941 ยาโยอิ คุซามะ เข้าเรียนที่โรงเรียน Matsumoto First Girls' High School และมีการแก้ไขข้อกำหนดกฎหมายการชุมนุมแห่งชาติ (The National General Mobilization) ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นกลายเป็นผู้มีอำนาจเหนือประชากรญี่ปุ่นอย่างแท้จริงภายใต้วาทกรรมที่ต้องการจะชนะสงคราม

ต่อมาในปีค.ศ.1942 Kakei (Teruo) Hibino ครูฝึกสอนผู้สอนวิชาวาดรูปสไตล์ญี่ปุ่น (Nihonga) ได้เข้าทำงานที่ Matsumoto First Girls' High School เธอมักจะไปดูอาจารย์วาดภาพที่สตูดิโอของอาจารย์บ่อยๆ และในปีค.ศ.1943 ยาโยอิ ตัดสินใจเรียนการวาดภาพแบบสไตล์ญี่ปุ่นตัวต่อตัวกับอาจารย์

ต่อมาเมื่อยาโยอิอายุ 15 ปี (ราวค.ศ. 1944) เธอและเพื่อนร่วมชั้นเรียนถูกส่งไปทำงานในโรงงานทหาร ซึ่งหน้าที่ของเธอคือการเย็บร่มชูชีพให้กับกองทัพญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เธอใช้เวลาในช่วงวัยรุ่น “ในความมืดมิด” เนื่องจากอยู่ในช่วงสงครามมักจะได้ยินเสียงการแจ้งเตือนการโจมตีทางอากาศ หรือเห็นเครื่องบิน B-29s ของสหรัฐอเมริกาบินผ่านในตอนกลางวัน สงครามทำให้ชีวิตในวัยเรียนของเธอต้องติดขัดและทำลายสภาพจิตใจของเธอ ซึ่งเหตุการณ์ในช่วงสงครามเช่นนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตและความคิดของเธอซึ่งทำให้เธอตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นอิสระและความคิดสร้างสรรค์

ต่อมาในปี ค.ศ.1945 ญี่ปุ่นตกอยู่ในสภาวะขาดแคลนอาหารและการที่ยาโยอิทำงานในโรงงานทหารนั้นส่งผลให้สุขภาพของเธอแย่ลง เธอจึงถูกให้ออกจากงานหลังจากนั้นเธอก็ใช้เวลาไปกับการวาดรูปดอกไม้และผลไม้ (ภาพที่ 2)

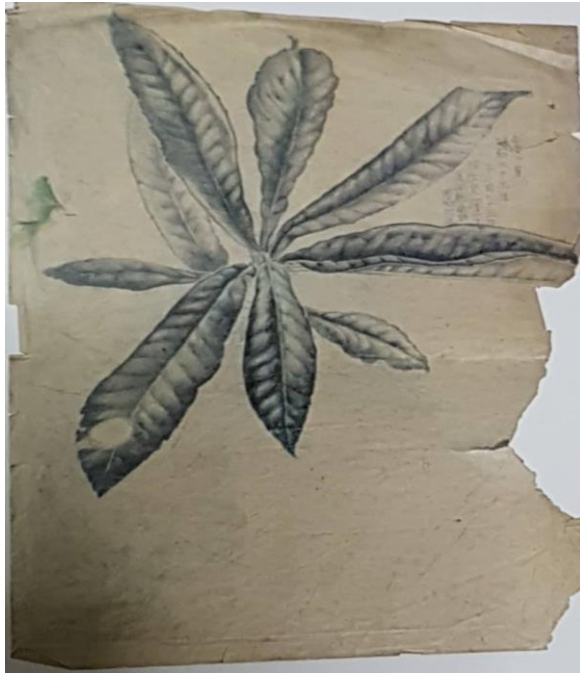
ภาพที่ 2 Harvest, 1945. Ink and mineral pigments on silk, 23 x 28.5 in. (58.5 x 72.5 cm.). Matsumoto City Museum of Art

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 191

ผลงาน Harvest ถูกจัดแสดงที่นิทรรศการ The all shinshu art exhibition ที่นากาโนะ (16-18 พฤศจิกายน), อุเอะดะ (21-23 พฤศจิกายน), มัตสึโมะโตะ(27-29 พฤศจิกายน) และ Lida (3-5 ธันวาคม) ตามลำดับ

ผลงานของ ยาโยอิ ในช่วงแรกใช้การวาดภาพเพื่อลอกเลียนแบบในสิ่งที่เธอเห็นในหัวลงไป ซึ่งถือเป็นการบรรเทาอาการอย่างหนึ่งในแบบของเธอเอง และทำให้เธอได้รู้ถึงความชื่นชอบและรูปแบบงานศิลปะของตัวเองได้เป็นอย่างดี ในช่วงมัธยมต้น ยาโยอิ เริ่มวาดภาพลอกเลียนแบบสิ่งมีชีวิตรอบตัว คน สัตว์ หรือสิ่งของ โดยวาดลงบนกระดาษสำหรับวาดภาพทั่วไป ต่อมาจึงพัฒนาเทคนิคในการสร้างสรรค์งานศิลปะ เช่น ใช้กระสอบเป็นพื้นผิวในการวาดภาพ เป็นต้น หลังจากจบการศึกษามัธยมต้น เธอตัดสินใจเรียนต่อทางด้านศิลปะ แต่ครอบครัวของเธอไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะมารดาของเธอ เนื่องจากรากฐานของแนวคิดของคนญี่ปุ่นส่วนใหญ่ในสมัยนั้นคือ “ผู้ชายทำงานนอกบ้าน ผู้หญิงดูแลเรื่องในบ้านก็พอแล้ว” อีกทั้งในประเทศญี่ปุ่นผู้ชายมักจะมีการศึกษาที่สูงกว่าผู้หญิง การทำงานหาเลี้ยงครอบครัวจึงเป็นหน้าที่ของผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ แต่ยาโยอินั้นไม่สนใจคำพูดของมารดาจึงตัดสินใจเรียนต่อในปี ค.ศ. 1948 ที่ Kyoto Municipal School of Arts and Crafts หรือโรงเรียนศิลปะช่างศิลป์ ณ กรุงโตเกียว ในสาขาวิชาเอก การเขียนภาพแบบญี่ปุ่น (Nihon ga) ซึ่งเป็นการวาดรูปตามกฎเกณฑ์ธรรมเนียมปฏิบัติแบบญี่ปุ่นโบราณ แต่ยาโยอิไม่ได้รู้สึกชื่นชอบต่อโรงเรียน

ของเธอซึ่งเป็นโรงเรียนแบบอนุรักษ์นิยมและเทคนิคการสอนการวาดภาพที่ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เสมอ ทำให้เธอหันมาวาดภาพที่สื่ออารมณ์เกี่ยวกับความโดดเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ (ภาพที่ 3 และ 4)

ภาพที่ 3 Loquat Leaves, 1948. Graphite on paper, 53.7 x 39.2 cm. Collection of the artist

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 191

ภาพที่ 4 kusama in her Matsumoto studio, c.1950

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 192

ยาโยอิจบการศึกษาในปีค.ศ.1949 และได้กลับไปเมืองมัตสึโมะโตะ ที่นั่นเธอได้วาดภาพขนาดใหญ่แบบนิ ฮอน กะ, Lingerin Dream, ซึ่งผลงานทั้งสองได้จัดแสดงในนิทรรศการ Juried exhibition in Tokyo (21 กันยายน – 8 ตุลาคม) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบรรดานักศิลปะต่างๆซึ่งถือเป็นการท้าทายการวาดภาพแบบนิ ฮอน กะ และได้จัดแสดงในนาโกยา โอซากาและเกียวโตตามลำดับ

ภาพที่ 5 Lingering Dream

ที่มา : Pinterest. (2013). Lingering Dream สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก

<https://www.pinterest.com/pin/413909021979665634/>

ในปีค.ศ.1952 ยาโยอิ จัดแสดงนิทรรศการเดี่ยวครั้งแรก ผลงานที่จัดแสดงมีมากกว่า 200 ชิ้น ประกอบไปด้วยภาพสีน้ำมัน, Kosai (สีน้ำและกาว) เป็นต้น ซึ่งเธอวาดที่ Matsumoto City Community Center ต่อมาในเดือนตุลาคม เธอจัดแสดงนิทรรศการครั้งที่ 2 ที่ Matsumoto City Community Center (31ตุลาคม - 2พฤศจิกายน) มีผลงานใหม่ที่นำมาจัดแสดง 270 ชิ้น ซึ่งหนึ่งในผู้ชมผลงานของเธอคือ Shiho Nishimaru จิตแพทย์จากมหาวิทยาลัย Shinshu University ในเมืองมัตสึโมะโตะ เขาก็ทราบได้ทันทีว่ายาโยอิ สุขภาพกำลังเจ็บป่วยจากโรค Cenesthopathy ซึ่งผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้อาจมีประสบการณ์ที่ผิดปกติทางด้านกายภาพและผิดปกติทางด้านความรู้สึกซึ่งเป็นสิ่งที่ยอธิบายได้ยาก ในปีค.ศ.1955 ยาโยอิ ถูกจัดเป็น “Genius Woman Artist with Schizophrenic Tendency” คืออัจฉริยะศิลปะที่เป็นโรจิตเภทและในเดือนมิถุนายนยาโยอิเป็น 1 ใน 25 ศิลปินญี่ปุ่นที่ได้จัดแสดงงานนิทรรศการ The biennial International Watercolor Exhibition ที่ Brooklyn Museum (4-13 มิถุนายน)

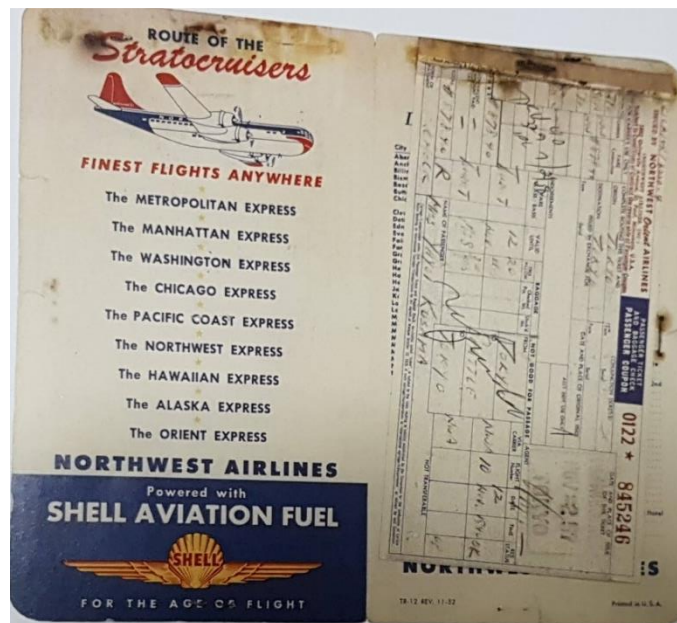
ยาโยอิ ยังคงทำงานในประเทศญี่ปุ่นจนกระทั่งวันหนึ่งเธอได้เห็นหนังสือเล่มหนึ่งที่มีภาพวาดของ Georgia O’Keeffe ศิลปินหญิงชาวอเมริกัน ศิลปินที่มีชื่อเสียงในช่วงศตวรรษที่ 20 Georgia มีชื่อเสียงในวงการศิลปะของอเมริกามากกว่า 70 ปี ผลงานส่วนใหญ่เป็นภาพวาดดอกไม้หลากสีสัน

หลายชนิด ซึ่งสร้างความตื่นตะลึงด้วยภาพพระยะใกล้ขนาดใหญ่ หรือภาพวาดกระดูกสัตว์ และภาพทิวทัศน์ในลักษณะของ Abstract Art ซึ่งภาพวาดรูปดอกไม้ขนาดใหญ่ของ Georgia มักสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่มีไข่เพียงรูปดอกไม้ธรรมดา แต่เป็นการถ่ายทอดภาพเชิงสัญลักษณ์ของอวัยวะเพศหญิง (ภาพที่ 6) หลังจากยาโยอิเห็นผลงานของ Georgia เธอมีความประทับใจเป็นอย่างมาก จึงได้เขียนจดหมายถึง Georgia และเมื่อได้รับการตอบกลับจดหมายฉบับนั้นจึงได้มอบความกล้าหาญอย่างยิ่งกับยาโยอิ เธอจึงตัดสินใจเดินทางออกจากประเทศญี่ปุ่นในวัย 27 ปี เพื่อไปสร้างสรรค์ผลงานใน Seattle สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1957 โดยเธอได้นำผลงานภาพวาดเกือบ 2,000 ภาพติดตัวเธอไปด้วยเพื่อเอาไปขายเลี้ยงชีพและได้ตัดสินใจเผาภาพที่เหลือทั้งหมดที่บ้านในเมือง มัตสึโมโตะ เพื่อไปเริ่มต้นชีวิตใหม่อย่างแท้จริงที่นิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 6 ผลงานของ Georgia O'Keeffe ชื่อ Black Iris สีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 91.4 x 75.9 ซม.

ที่มา : พีหิมิว (นามแฝง). (ตุลาคม 2561). ไชปริศนาความหมายที่แท้จริงใน 6 ภาพวาดชื่อดังระดับโลก! สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.dek-d.com/studyabroad/51033>

ภาพที่ 7 ตั๋วเครื่องบินของยาโยอิไปSeattle, 1957

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 193

การสร้างสรรค์ผลงานของยาโยอิที่นิวยอร์ก มีอิสระมากส่งผลให้จากเดิมที่เคยวาดรูปจากสิ่งรอบตัวประกอบกับภาพลอนที่เห็นในหัว เปลี่ยนเป็นแสดงออกสิ่งที่ตัวเองคิดและรู้สึกได้อย่างอิสระลงในผลงาน รวมทั้งการใช้ตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในงานศิลปะ อีกทั้งยังเริ่มทำงานในสื่อที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ศิลปะจัดวาง การแสดงสด ทำหนังสือ ไปจนถึงงานเขียนเรื่องสั้นและบทกวี ในช่วงเวลาที่ยาโยอิอยู่ในสหรัฐอเมริกาเธอได้สร้างชื่อเสียงอย่างรวดเร็วและได้รับคำชมจากนักวิจารณ์ศิลปะนานาชาติ เมื่อเธอก้าวเข้ามาสู่นิวยอร์กยาโยอิได้จัดแสดงนิทรรศการชุด Infinity Nets ในปีค.ศ. 1958 (ภาพที่ 8) อีกทั้งยังจัดแสดงผลงานด้านแฟชั่นโดยเธอเปลือยกายและเพนต์ตามร่างกายด้วยลาย Polka Dot สีสันสดใส เสื้อผ้าที่มีรูเว้าแหว่งอย่างจงใจที่หน้าอกและก้น

ภาพที่ 8 Kusama working on an abstract painting in her studio, 1958-59

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 195

ช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 ในนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ในวงการศิลปะกำลังนิยมกระแสเคลื่อนไหว Abstract Expressionism หรือศิลปะแบบสำแดงพลังอารมณ์แนวนามธรรม มีการแสวงหาวิธีการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้แนวทางใหม่ๆและก่อให้เกิดศิลปะแบบ Body Art ซึ่งนักศิลปะผู้หญิงใช้ในการเน้นสถานะความเป็นหญิงอย่างตรงไปตรงมาไปจนถึงก้าวร้าวรุนแรงกว่าที่เคยเป็นมา อีกทั้ง Body Art ยังเชื่อมโยงกับความเปราะบางของสตรีอีกด้วย มีศิลปินหญิงจำนวนมากที่เลือกใช้ร่างกายประท้วง หรือปฏิบัติ หรือเป็นกระบอกเสียงให้แก่พวกเธอและเพื่อต่อต้านศิลปะแบบประเพณีนิยมที่ถือครองโดยเพศชายเป็นส่วนใหญ่ และยังสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่เปิดโอกาสให้ศิลปินหญิงได้แสดงบทบาทและสุนทรียะผ่านร่างกายที่ไม่ใช่ในฐานะทางวัตถุของเพศชายแต่เป็นการแสดงออกของตัวเอง ซึ่งยาโยอิ เป็นหนึ่งในนั้น เช่น การที่ยาโยอิ เปลือยกาย วาดลาย Polka dots บนร่างกายที่เปลือยเปล่าและนอนบนเก้าอี้ยาวที่ปกคลุมด้วยลิ่งค์สีขาวซึ่งเป็นประติมากรรมนิ่มที่เธอตัดเย็บพร้อมกับภาพเส้นมักกะโรนีที่ดูคล้ายกับอวัยวะเพศชายนับไม่ถ้วนที่ถูกจัดวางลงบนพื้น ซึ่งการที่ยาโยอิวาดวงกลมบนร่างกายนั้นเนื่องจากการจะสื่อว่าเธอหลอมรวมตัวเองเข้ากับฉากหลังที่หลอกลอนเธอซึ่งก็คือการที่เธอหวาดกลัวเพศสัมพันธ์ (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 9 Kusama in her loft c.1961

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 196

ภาพที่ 10 ผลงาน Sex Obsession Food Obsession Macaroni Infinity Nets & Kusama (1962)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 198

ต่อมาในราวปี ค.ศ. 1966 เธอได้สร้างตัวตนบนโลกศิลปะให้โด่งดังยิ่งขึ้นด้วยการประท้วงการไม่ได้เข้าร่วมแสดงผลงานในงาน Venice Biennale ด้วยการปรากฏกายในชุดกิโมโนสีทองท่ามกลางลูกบอลสีเงินมันวาวที่สะท้อนได้ไม่ต่างจากกระจกพร้อมป้ายว่า ‘Your Narcissium for Sale’

และขายลูกบอลดังกล่าวในราคา 2 ดอลลาร์ แม่เจ้าหน้าที่ของงานจะแจ้งให้เธอหยุดจำหน่ายในเวลาอันรวดเร็วแต่ลูกบอลจำนวนมากก็ยังถูกวางทิ้งไว้และกลายเป็นผลงานศิลปะ Narcissus Garden (สวนของผู้หลงใหลในตนเอง) ความขบถดังกล่าวทำให้นักวิจารณ์ศิลปะบางคนตั้งข้อกังขากับความ เป็นศิลปินของเธอ (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 Yayoi Kusama with “Narcissus Garden” (1966) installed in Venice Biennale, Italy, 1966

ที่มา : Googo. (2018). “Narcissus Garden” ของ Yayoi Kusama ที่ริมชายหาดเมืองนิวยอร์ก

เข้าถึงเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก <http://googotv.com/blog/2018/07/09/narcissus-garden-fort-tilden/>

ต่อมาในปี ค.ศ.1986 ยาโยอิได้เป็นประธานในพิธีการแต่งงานของคู่รักร่วมเพศ เธอเปิดสตูดิโอภาพเปลือยและชมรมโซเซี่ยลเกย์ชื่อ Kusama 'Omophile Kompany (kok) ถึงแม้ยาโยอิจะใช้ชีวิตอยู่ในสหรัฐอเมริกาถึง 16 ปี แต่เธอก็ตระหนักอยู่เสมอว่าเธอเป็นคนญี่ปุ่นที่ยังคงสถานะเป็น “คนนอก” ของเมืองนิวยอร์ก และใน ปี ค.ศ. 1968 ยาโยอิ เป็นจุดสนใจอีกครั้งด้วยการร่วมประท้วงต่อต้านสงครามเวียดนามด้วยการเปลือยกายที่ Central Park และสะพานบรู๊คลิน และเขียนจดหมายไปถึงริชาร์ด นิกสัน เพื่อเสนอให้เขามีเพศสัมพันธ์กับเธอ ถ้ามันจะทำให้เขาหยุดสงครามเวียดนาม เป็นต้น (ภาพที่ 13)

ภาพที่ 12 Yayoi Kusama at love in festival, Central Park New York USA, 1968

ที่มา : Pinteres. (2015). Yayoi Kusama at love in festival, Central Park New York USA, 1968
 สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/304204149815740757>

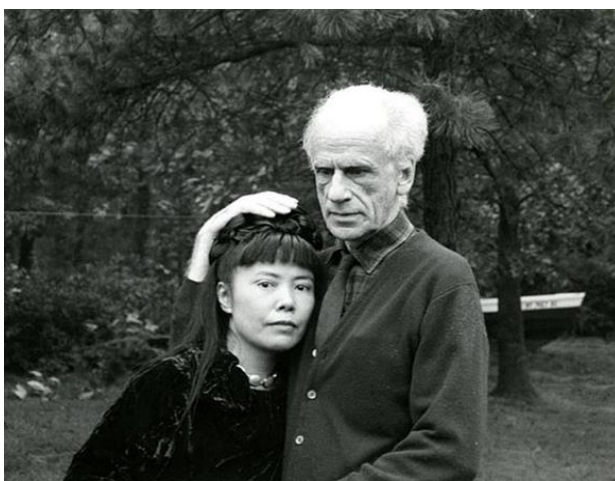

ภาพที่ 13 Kusama On The Brooklyn Bridge

ที่มา : KATHLEEN WHITE. (2018). 21 Facts About Yayoi Kusama สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.sothebys.com/en/articles/21-facts-about-yayoi-kusama>

ในปี ค.ศ.1973 หลังจากที่ Joseph Cornell เพื่อนชายคนสนิทของเธอเสียชีวิต (ภาพที่ 14) ยาโยอิกลับมาประเทศญี่ปุ่นด้วยเหตุผลด้านสุขภาพที่ไม่ดี สามเดือนแรกที่ยาโยอิกลับมาประเทศญี่ปุ่น เธอเป็นที่รู้จักในฐานะ “หญิงไร้ยางอาย” ที่เปลือยกายตามท้องถนนทั้งในนิวยอร์กและโตเกียว เธอกลับมาเหมือนเป็นศิลปินไร้ชื่อที่ญี่ปุ่น ชายชาวญี่ปุ่นก็ยังคงมองร่างกายของผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ แม้ว่าผู้หญิงญี่ปุ่นจะเริ่มได้รับโอกาสทางการศึกษาและมีสิทธิในการเลือกคู่ครองมากขึ้นแล้วก็ตาม แต่แนวคิดของผู้หญิงในฐานะของการเป็นแม่ แม่บ้านและภรรยา ยังคงฝังรากลึกในสังคมญี่ปุ่น บทสัมภาษณ์หนึ่งของยาโยอิที่พูดถึงความคิดที่มีต่อพวกผู้ชายชาวญี่ปุ่นว่า

“ฉันอยากคว่าไม้เบสบอลไล่ทุบชายชาวญี่ปุ่นให้สภาพดูไม่ได้ จับทำหมัน แล้วไล่ไปอยู่เกาะ Hachijo ถ้าลองพลิกนิตยสารญี่ปุ่น คุณจะเจอแต่ภาพผู้หญิงเปลือยและบทความเกี่ยวกับเซ็กซ์ แต่มันไม่มีเหตุผลที่จะปฏิบัติเรื่องเพศในประเทศนี้เพราะทั้งแม่และยายของฉันก็ยังเป็นหนึ่งในกลุ่มหญิงรักนวลสงวนตัวเพื่อสามี ไม่รู้ว่าอะไรจะโง่เง่ากว่ากัน ระหว่างการยอมจ้องจำตัวเองอยู่กับความคิดและศีลธรรมคร่ำครึของสังคมเพื่อวันหนึ่งจะได้เป็นเจ้าสาว หรือเก็บกระเป๋าแล้วออกเดินทางเพียงลำพังเพื่อทำสิ่งที่เธอรัก แม้มันจะหมายถึงการต้องขออาหารกิน หรือใช้ชีวิตไร้ที่ซุกหัวนอน” จากบทบทสัมภาษณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ายาโยอิมีทัศนคติที่ไม่มีต่อการถูกกดขี่ทางด้านสิทธิของสตรีชาวญี่ปุ่น ตลอดจนแนวความคิดของผู้ในสังคมญี่ปุ่น จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของความรู้สึกแปลกแยกและแตกร้างภายในจิตใจของเธอ

ภาพที่ 14 yayoi kusama และ joseph cornell

ที่มา : Rachel Taylor. (2012). Kusama's relationship with Joseph Cornell สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://www.tate.org.uk/context-comment/blogs/kusamas-relationship-joseph-cornell>

ในช่วงเวลานี้ยาโยอิหันมาสนใจการสร้างงานประติมากรรมเซรามิก สีน้ำ สีพลาเทล (pastels) และงานปะติด (collage) ผลงานของเธอมีกิจกรรมที่แตกต่างจากช่วงเวลาที่อยู่ในนิวยอร์ก โดยไม่ใช่ลักษณะการซ้ำๆกันของจุด อันไม่มีที่สิ้นสุด เธอเลือกใช้ภาพที่มีความหมายแฝงเชิงสัญลักษณ์ มาแสดงออก อีกทั้งยังใช้เทคนิคสีน้ำและหมึก ซึ่งเป็นเทคนิคดั้งเดิมของญี่ปุ่น ดังจะเห็นได้จากภาพ Flowers and Self-Portrait (ภาพที่15)

ภาพที่ 15 Flowers and Self-Portrait, 1973. Collage, watercolor, and ink on paper, 20 7/8 × 16 9/16 in. (53 × 42 cm). Ota Fine Arts, Tokyo.

ที่มา : TextLexi Manatakis. (2018). Inside the lost years of Yayoi Kusama สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก <http://www.dazeddigital.com/art-photography/article/41697/1/when-yayoi-kusama-was-forced-to-start-her-career-again-infinity-dogwoof>

ต่อมาในปี ค.ศ.1997 ยาโยอิต้องเข้ารับการรักษาอาการทางจิตที่โรงพยาบาล Seiwa ซึ่งในที่สุดเธอก็เข้าพักรักษาที่โรงพยาบาลมาโดยตลอดและมีสตูดิโอทำงานใกล้ๆ ในย่านชินจูกุ กรุงโตเกียว ยาโยอิมักจะพูดเสมอว่าถ้าไม่ใช่ศิลปะเธอคงฆ่าตัวตายไปนานแล้ว งานในช่วงหลังของเธอกลับไปใช้รูปแบบและลายเส้นที่เธอเคยหลงใหลสมัยเด็ก คือพีชพรรณและรูปทรงคล้ายอะมิบา ในช่วงเวลานี้เอง

ที่เธอผลิตผลงานซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นนั่นคือ “ฟักทอง” โดยให้เหตุผลว่าเพราะรูปร่างของฟักทองดูตลกดี อีกทั้งฟักทองมีความสัมพันธ์กับช่วงวัยเด็กของเธอเนื่องจากครอบครัวของเธอทำธุรกิจเพาะกล้าพันธุ์เธอจึงแวดล้อมด้วยพืชและเมล็ดพันธุ์มาแต่เยาว์วัย และเธอยังเน้นสร้างผลงานวรรณกรรมและงานประพันธ์แนวเหนือจริงเป็นจำนวนมาก (ภาพที่16)

ภาพที่ 16 Pumpkin acrylic, graphite and fabric collage on canvas 130.5 x 162.6cm. 1980

ที่มา : Vogue.it. (2013). Yayoi Kusama, 1980 - Pumpkin

Courtesy of Christie's Images สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2562 เข้าถึงได้จาก

<https://www.vogue.it/en/people-are-talking-about/parties-events/2013/02/auctions-at-sotheby-s-and-christie-s#ad-image251876>

ผลงานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของยาโยอิ คุซามะ คือการสร้างผลงานโดยการจัดวางซ้ำๆ หรือการทำซ้ำโดยเธอใช้แรงบังตาใจจากอาการเห็นภาพหลอนในวัยเด็กซึ่งส่งผลให้เธอสร้างสรรค์ผลงานที่ไม่เหมือนใคร ผลงานแสดงออกให้เห็นถึงอารมณ์และพลังภายในจิตใจของยาโยอิในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อปลดปล่อยความกลัวของเธอที่ต้องเห็น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ายาโยอิ ศิลปินหญิงชาวญี่ปุ่นผู้มีแนวความคิดในการใช้ชีวิตอันแตกต่างจากทัศนคติกรอบประเพณีนิยมของญี่ปุ่นและผู้เป็นแม่ ได้ปฏิวัติตนเองและรูปแบบของผลงานสร้างสรรค์ในลักษณะนามธรรม โดยใช้แรงบังตาใจจากจิตใจภายใน และรูปทรงจุด รวมถึงการซ้ำกันของรูปทรงต่างๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด มาออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน โดยเลือกหัวข้อและการ

แสดงออกที่เป็นที่สนใจของประชาชน ทั้งนี้อาจเพื่อผลักดันตนเองไปสู่การมีชื่อเสียงในเวลาอันรวดเร็ว
เมื่ออยู่ต่างแดนและสภาวะกดดันในความต้องการการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะในมาตุภูมิของตน
อย่างไรก็ตามมีการกล่าวถึงแรงบันดาลใจในการสรรค์ผลงานจากสภาวะความผิดปกติทางจิตของ
ศิลปินที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะอีกด้วย

บทที่ 4

ผลงานชุด Infinity Mirrors

นิตยสาร Time Magazine เดือนพฤษภาคม ปี 2016 ได้กล่าวถึง 100 คนที่มีอิทธิพลมากที่สุดและหนึ่งในนั้นคือ ยาโยอิ คุซามะ เธอคือศิลปินที่ประสบความสำเร็จจนถึงปัจจุบันนี้ตามผลสำรวจจากการศึกษาผลงานของยาโยอิ คุซามะ

Yayoi Kusama : Infinity Mirrors คือนิทรรศการครั้งแรกที่รวมผลงานของยาโยอิ คุซามะ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นงานแสดงวิวัฒนาการทางผลงานของยาโยอิ คุซามะ และเป็นการเฉลิมฉลองของศิลปินชาวญี่ปุ่นที่สร้างสรรค์ผลงานมานานมากกว่า 5 ทศวรรษ ซึ่งนิทรรศการของยาโยอิ คุซามะ ถูกจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถาน Hirshhorn และ Sculpture Garden ตั้งแต่ 23 กุมภาพันธ์ จนถึง 14 พฤษภาคม ค.ศ.2017 พิพิธภัณฑสถาน Hirshhorn เป็นสถาปัตยกรรมทรงกลม ซึ่งให้ความรู้สึกในอุดมคติของพื้นที่ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้ผู้เข้าชมต่างรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดงานแสดงต่างๆด้วย

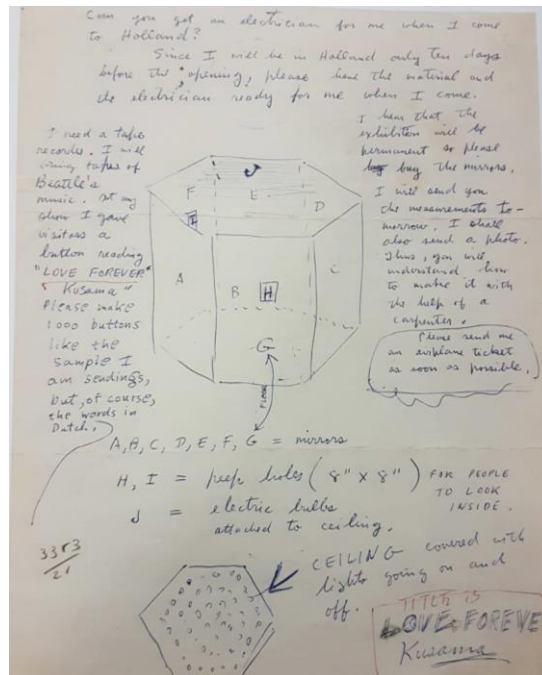
ผลงานที่ถูกคัดเลือกและนำมาจัดแสดงในนิทรรศการมีมากกว่า 60 ผลงาน เช่น ภาพวาด, ประติมากรรม, การสร้างสรรค์งานบนกระดาษ ในปี 1950, Showcasing หรือ ผลงานที่เธอทำหลังจากกลับมาประเทศญี่ปุ่นในปี 1973 เป็นต้น ซึ่งในนิทรรศการ Yayoi Kusama : Infinity Mirrors มีห้องจัดแสดงผลงานทั้งหมด 8 ห้อง ได้แก่

1. Phalli's Field (1965) ห้องจัดแสดงประติมากรรมสิ่งจำนวนมากที่เต็มไปด้วยจุดสีแดง นักร้องวางเรียงรายและถูกสะท้อนด้วยกระจก

2. Love Forever (1966/1994)

3. Endless Love Room (1966-1981)

ทั้งสองห้องเป็นห้องกระจก 6 เหลี่ยม (ภาพที่ 17) ซึ่งจัดแสดงผลงานที่เธอทำที่สตูดิโอส่วนตัว ให้ผู้ชมได้เห็นถึงความไม่สิ้นสุดของการสะท้อนของผลงานไฟกระพริบ และประติมากรรมอ่อน

ภาพที่ 17 Drawn proposal for Love Forever, 1966, as part of Zero op Zee, unrealized project at Scheveningen Pier, the Hague, Netherlands

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 55

4. Mirror Room (Pumpkin) 1991

5. Dots Obsession-Love Transformed into Dots (2007) ห้องกระจกแบบโดม จัดแสดงบอลรูม Polka Dots แบบพองได้ ซึ่ง Polka Dots เสมือนเป็นสัญลักษณ์ของยาโยอิ คุซามะ

6. Aftermath of Obliteration of Eternity (2009) เป็นงานศิลปะที่ใช้ห้องกระจก จัดแสดงไฟ LED

7. The Souls of Millions of Light Years Away (2013) ห้องจัดแสดงโคมไฟและลูกปัดคริสตัลที่ถูกทำให้เหมือนลอยในอวกาศ ให้ความรู้สึกเหมือนอยู่ในอวกาศ

8. All the Eternal Love I have for the Pumpkins (2016)

ห้องแสดงฟักทองสีเหลืองลาย Polka Dots น่ารัก ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างของยาโยอิ คุซามะ

The Infinity Mirror Rooms สามารถทำให้ผู้เข้าชมสัมผัสประสบการณ์ของการอยู่เป็นคู่ และความท้าทายของแนวคิดที่มีอคติต่อความอิสระของเวลาและพื้นที่ในระหว่างการชมผลงานของยาโยอิ คุซามะ

ตัวอย่างผลงานต่างๆ

ห้องที่ 1 Phalli's Field (1965)

ภาพที่ 18 Infinity Mirror Room-Phalli's Field, 1965.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 46

ภาพที่ 19 Infinity Mirror Room-Phalli's Field,1965.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 47

ภาพที่ 20 Kusama in Infinity Mirror Room-Phalli's Field,1965.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 48

จากภาพผลงานจะเห็นได้ว่า ยาโยอิ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงานศิลปะท่ามกลางสิ่งที่ถูกเย็บมือซึ่งมีรูปร่างคล้ายกับ핀โบว์ลิงและตกแต่งด้วยจุดสีแดงนับร้อยอันวางเรียงรายจนเต็มและถูกสะท้อนโดย

กระจกที่ถูกติดตั้งไว้เพื่อแสดงมิติใหม่ให้แก่ผู้ชมได้เห็นถึงความไม่สิ้นสุด ทำให้ผู้ชมสามารถเห็นทุกส่วนของเธอผ่านทางกระจกที่สะท้อน

สรุปผลงานในห้องแบบที่ 1 ศิลปินมีนำตัวเข้าไปรวมเป็นหนึ่งในผลงาน เสมือนถูกกลืนกินเป็นอย่างเดียวกัน

ห้องที่ 2 Love Forever (1966/1994)

ภาพที่ 21 Kusama in Infinity Mirror Room-Phalli's Field, 1965/1968

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 51

ภาพนี้เป็นชุดผลงาน Infinity Mirror Room-Phalli's Field, 1965 ที่นำมาจัดแสดงใหม่ภายในห้องกระจกแบบ 6 เหลี่ยม

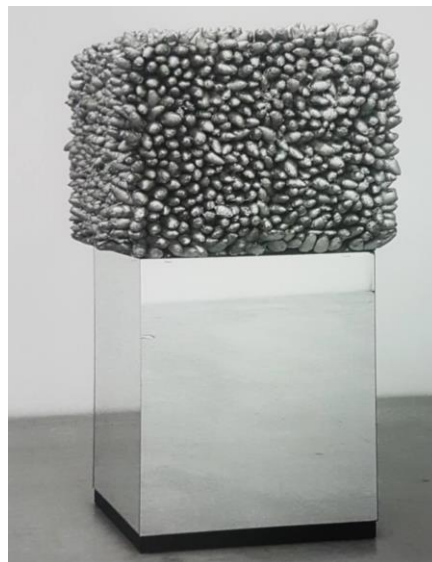

ภาพที่ 22 Mirrored Room-Love Forever No.2, 1965-c. 1981.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 59

อุปกรณ์ที่ใช้ : ลีงค์ที่ถูกเย็บมือ แสงไฟ

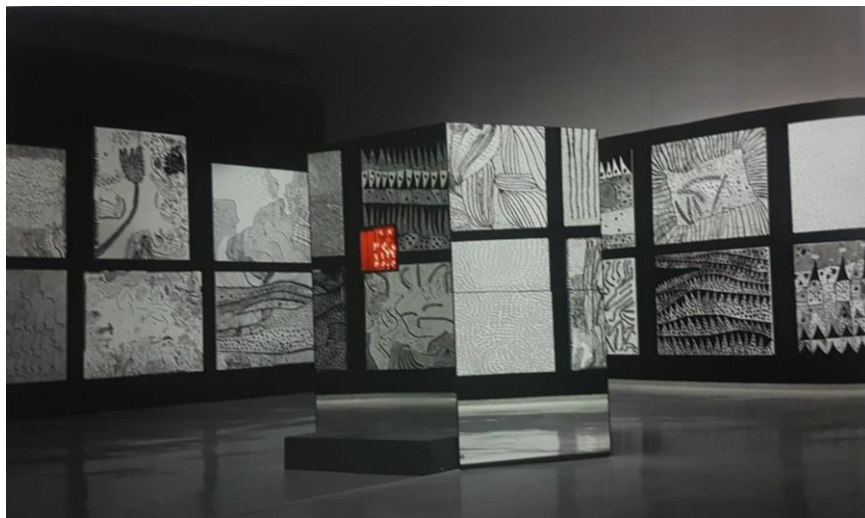
เทคนิคที่ใช้ : ชมผลงานผ่านช่องสำหรับดู

ภาพที่ 23 Mirrored Room-Love Forever No.3, 1965-c. 1981.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 62

อุปกรณ์ที่ใช้ : ประติมากรรมนุ่มนึ่ง ลีงค์สีเงินที่ถูกด้วยเย็บมือ กระจกขนาด 170 x 75 x75 cm.

ภาพที่ 24 Infinity Mirrored Room-Love Forever,1966/1994

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 68

อุปกรณ์ที่ใช้ : ไม้ กระจก เหล็ก และ หลอดไฟ ขนาด 210 x 240 x 205 cm.

เทคนิคที่ใช้ : มุมมองจากข้างในและข้างนอก ผ่านห้องกระจก 6 เหลี่ยม

ภาพที่ 25 Infinity Mirrored Room-Love Forever,1966/1994

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 70

เป็นผลงานที่มีรูปแบบการจัดแสดงคล้าย Kusama's Peep Show or Endless Love Show,1966.

(ภาพที่ 27)แต่ความแตกต่างคือการใช้วัสดุอุปกรณ์ 4 ชนิด ได้แก่ ไม้ กระจก โลหะ และหลอดไฟ

สรุปผลงานในห้องแบบที่ 2 ศิลปินปรับเปลี่ยนรูปแบบห้องกระจกเป็นห้องจัดแสดงแบบกระจก 6 เหลี่ยม แต่ยังคงนำผลงานประติมากรรมนุ่มนิ่ม (ลิงค์) และผลงานภาพวาดในอดีตมาจัดแสดงด้วย มีการใช้เทคนิคชมผ่านงานผ่านช่องสำหรับดู ยังคงมีตัวศิลปินอยู่ในการจัดแสดงหากแต่เป็นการใช้รูปของเธอแทนที่เธอจะมาอยู่ในผลงานและเริ่มมีการใช้หลอดไฟในการจัดแสดงมากขึ้น

ห้องที่ 3 Endless Love Room (1966-1981)

ภาพที่ 26 kusama with “Love Forever” buttons at Kusama’s Peep Show, Castellane Gallery, New York, 1966. Photograph by Hal Reiff

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 52

ภาพที่ 27 Kusama's Peep Show or Endless Love Show,1966.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 52

อุปกรณ์ที่ใช้ : กระจก หลอดไฟ

เทคนิคที่ใช้ : ห้องกระจก 6 เหลี่ยม ความกว้าง 274.3 cm.

ภาพที่ 28 Kusama's Peep Show or Endless Love Show,1966.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 56

อุปกรณ์ที่ใช้ : กระจก หลอดไฟ

ภาพที่ 29 Endless Love Room, 1966-c. 1981

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 58

ภาพที่ 30 Endless Love Room, 1966-c. 1981

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 60

อุปกรณ์ที่ใช้ : ประติมากรรมนุ่มนิ่มปรีนลายตรง กระฉาก ไฟฟ้า.

สรุปผลงานห้องที่ 3 ศิลปินจัดแสดงในห้องกระฉาก 6 เหลี่ยม มีการใช้หลอดไฟประดับผลงาน และนำผลงานประติมากรรมนุ่มนิ่มมาจัดแสดง โทนสีที่ใช้เน้นไปสีแดงและขาว มีการเปลี่ยนจากจุดเป็นเส้นตรงในประติมากรรมนุ่มนิ่ม

ห้องที่ 4 Mirror Room (Pumpkin) 1991

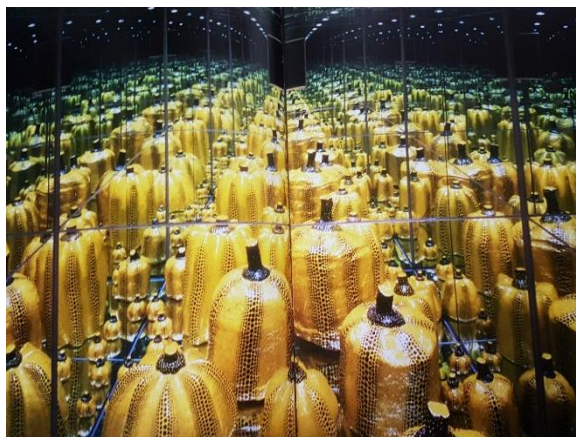

ภาพที่ 31 Mirror Room (Pumpkin), 1991.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 64

อุปกรณ์ที่ใช้ : กระจก เหล็ก ไม้ พอลิस्टาไร์นสำหรับการทำพลาสติก และสีอะครีลิค ขนาด
200x200x200 cm.

เทคนิคที่ใช้ : ชมผลงานผ่านช่องสำหรับดู

ภาพที่ 32 ภายในกล่องกระจก Mirror Room (Pumpkin), 1991. (ภาพที่ 31)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 65

สรุปผลงานห้องที่ 4 ศิลปินใช้เอกลักษณ์ของตนเองมาจัดแสดง ได้แก่ Polka dot ฟักทอง และ กระจก

ห้องที่ 5 Dots Obsession-Love Transformed into Dots (2007)

ภาพที่ 33 Dots Obsession-Love Transformed into Dots, 2007.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 94

อุปกรณ์ที่ใช้ : บอลลูกแบบไวนิล กระจก หลอดไฟแบบLED Adhesive dots และวิดีโอ

เทคนิคที่ใช้ : จัดแสดงแบบโดมโดยมีกระจกและช่องสำหรับชมผลงานข้างในโดม

ความสูงกระจก 396.2 cm. กว้าง 594.4 cm.

ภาพที่ 34 ภายใน mirror room inside balloon dome. (ภาพที่ 33)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 94

ภาพที่ 35 Dots Obsession- Infinity Mirrored Room, 2008.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 96

อุปกรณ์ที่ใช้ : บอลลูกแบบไวนิล Adhesive dots กระดาษก (396.2 cm.) และโคมแบบทำห้พองได้

ภาพที่ 36 ภายใน mirror room inside balloon dome. (ภาพที่ 35)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 97

ภาพที่ 37 Dots Obsession, 2013.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 98

ภาพที่ 38 interior view of peep-in dome (ภาพที่ 37)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 99

สรุปผลงานห้องที่ 5 ศิลปินจัดแสดงผลงานโดยใช้ห้องแบบโดม โทนสีที่ใช้เปลี่ยนแปลงจาก สีแดงขาว เป็นสีเหลืองดำ และสีชมพูดำ เริ่มทำสื่อวิดีโอและนำมาจัดแสดงด้วย

ห้องที่ 6 Aftermath of Obliteration of Eternity (2009)

ภาพที่ 39 Aftermath of Obliteration of Eternity (2009)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 102

อุปกรณ์ที่ใช้ : ไม้ กระดาษ พลาสติก สีอะคริลิก หลอดไฟแบบLED อะลูมิเนียม และน้ำ

สรุปผลงานห้องที่ 6 ศิลปินนอกจากจะใช้เทคนิคกระจกในการสะท้อนผลงานยังใช้น้ำเป็นตัวช่วยในการสะท้อนอีกด้วย (เริ่มพัฒนาเทคนิคโดยการใช้น้ำ)

ห้องที่ 7 The Souls of Millions of Light Years Away (2013)

ภาพที่ 40 The Souls of Millions of Light Years Away (2013)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 104

อุปกรณ์ที่ใช้ : ไม้ กระจก พลาสติก สีอะคริลิก หลอดไฟแบบLED อะลูมิเนียม และน้ำ

ขนาด 300x617.5x645.5 cm.

ภาพที่ 41 Infinity Mirrored Room-The Souls of Millions of Light Years Away, 2013.

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 106

อุปกรณ์ที่ใช้ : ไม้ เหล็ก กระจก พลาสติก อะคริลิกpanel ยาง หลอดไฟแบบLED ลูกปัดคริสตัล และ
น้ำ

ภาพที่ 42 อุปกรณ์ : หลอดไฟที่ใช้ในห้องจัดแสดง Infinity Mirrored Room-The Souls of Millions of Light Years Away, 2013. (ภาพที่ 41)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 106

สรุปผลงานห้องที่ 7 ศิลปินใช้อุปกรณ์ชนิดเดียวกับผลงานในห้องที่ 6 และใช้ ลูกปัดคริสตัลในการ
จัดแสดง

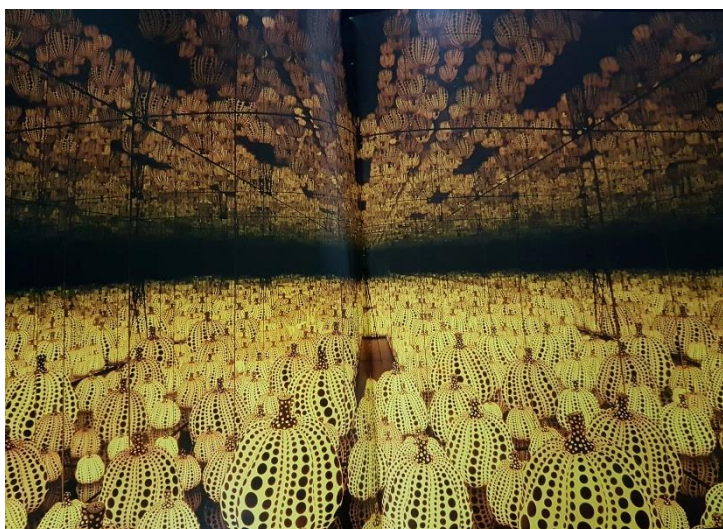
ห้องที่ 8 All the Eternal Love I have for the Pumpkins (2016)

ภาพที่ 43 All the Eternal Love I have for the Pumpkins, 2016

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 112

อุปกรณ์ที่ใช้ : พลาสติกแบบอะครีลิกสำหรับทำไฟทอง กระจกสีดำ กระจก ไม้ และเหล็ก

ภาพที่ 44 มุมมองภายในห้อง All the Eternal Love I have for the Pumpkins, 2016. (ภาพที่ 42)

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 113

สรุปผลงานในห้องที่ 8 ศิลปินใช้เอกลักษณ์ประจำตัวคือ ฟักทองมาจัดแสดง และใช้กระจกสีดำร่วมจัดแสดงเพื่อต่อยุ่คอนเซปแบบ Infinity

บทที่ 5

วิเคราะห์ผลงานยาโยอิ คุซามะ

ผลงานชุด INFINITY MIRRORS ของยาโยอิ คุซามะ มีรูปแบบการสร้างสรรคแบบ cosmos (จักรวาล) โดยวงกลมมีรูปทรงเช่นเดียวกับดวงอาทิตย์อันเป็นสัญลักษณ์แห่งพลังและการดำรงอยู่ การที่เธอวาดวงกลมลงบนตัวเธอนั้น เพื่อต้องการจะสื่อให้เห็นว่าเธอเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน และของจักรวาลซึ่งเป็นเพียงจุดเล็กๆของโลกใบนี้ เทคนิคกระจกเงานั้นช่วยส่งเสริมให้ผลงานของเธอเสมือนเป็นมิติที่ไร้ที่สิ้นสุดอย่างเช่นจักรวาลของเรา อีกทั้งเทคนิคกระจกเงายังสะท้อนภาพในหัวที่เธอสัมผัสหรือรับรู้ได้จากการอาการผิดปกติทางจิตได้อย่างชัดเจน ซึ่งสามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ ประกอบกับยาโยอิได้รับเชิญให้เข้าร่วมนิทรรศกาลและเธอได้ศึกษาการสร้างสรรคผลงานจากนักศิลปะคนอื่นๆ ในนิทรรศกาล Nul Exhibition เช่น การใช้กระจกเงาและเทคนิคต่างๆ เช่น การใช้พลาสติกในการสร้างสรรคผลงาน หรือสร้างสรรคโดยใช้หลอดไฟ หรือการใช้ธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น ลม ไฟ อากาศ เป็นต้น แต่สำหรับยาโยอิแล้วเทคนิคกระจกเงาเป็นสิ่งที่เธอสนใจเป็นพิเศษ

ลักษณะของผลงานที่คล้ายกับยาโยอิ และมีแนวความคิดในการสร้างสรรคคล้ายกัน เช่น ผลงานของChristian Megert นักศิลปะชาวสวิส ในชุดผลงาน Mirror wall

ภาพที่ 45 Christian Megert's Mirror wall (1962) in Tientoonstelling Nul

ที่มา : Yayoi Kusama Infinity Mirrors, Yoshitake and others 2017 : 23

Christian Megert ได้บรรยายถึงที่มาของการใช้เทคนิคกระจกเงาไว้ว่า

“I want to build a new space, space without beginning or end, where everything lives and is invited to live... if you hold up a mirror to a mirror, you will find a space without end, without limits, a space with endless possibilities, a new metaphysical space.”

“ฉันอยากจะสร้างพื้นที่ใหม่ พื้นที่ที่ไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด พื้นที่ซึ่งทุกอย่างมีชีวิตและทำให้เหมือนมีชีวิต ถ้าคุณถือกระจกให้สะท้อนกับกระจก คุณจะเห็นพื้นที่ที่ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่มีขอบเขต พื้นที่ที่ไม่มีที่สิ้นสุดสามารถเป็นจริง พื้นที่ที่เป็นนามธรรม” (Yoshitake and others 2017 : 23)

นอกจากนี้ยังมีศิลปินที่มีอาการผิดปกติทางจิตและอาการเจ็บป่วยต่างๆจำนวนมากหนึ่งที่มีผลงานหรือแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่คล้ายคลึงกับยาโยอิ เช่น แรงบันดาลใจจากอาการเจ็บป่วย ความหวาดกลัวต่างๆ ความเกลียดชังในสงคราม เป็นต้น เช่น Francisco Goya

Francisco Goya (ฟรันซิสโก โกยา) คือจิตรกรและศิลปินภาพพิมพ์แนวศิลปะจินตนิยม (Romanticism) ชาวสเปน ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นศิลปินคนสำคัญที่สุดของสเปนในช่วงปลายยุคศตวรรษที่ 18 และต้นศตวรรษที่ 19 และได้รับการยกย่องเป็นจิตรกรชั้นครูคนสุดท้ายแห่งยุคสมัยเก่า และจิตรกรผู้ก้าวหน้าคนแรกแห่งยุคโมเดิร์น

ศิลปะจินตนิยมเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของแนวคิดทางปรัชญา วรรณกรรม และศิลปกรรม อันนำมาซึ่งการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป อีกทั้งยังมีส่วนจากการต่อต้านแนวคิดทางสังคมและการเมืองแบบเก่า รวมถึงการต่อต้านการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับธรรมชาติ โดยมากแนวคิดของศิลปะในยุคนี้จะสะท้อนออกมาในงานศิลปะแบบภาพวาด ดนตรี และวรรณกรรม

เมื่อโกยาอายุ 46 ปี เขาป่วยทำให้เป็นอัมพาตนานหลายเดือน อีกทั้งยังหูหนวกจนถึงขั้นปลายของชีวิต แต่ความพิการนี้ไม่ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของเขาน้อยลง ในทางตรงกันข้าม มันช่วยปรับปรุงศักยภาพการมองเห็นของเขาให้ดีขึ้น ต่อมาโกยาป่วยด้วยโรคอาการสมองอักเสบและเจอกับสภาพสงครามกลางเมืองในสเปน และสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้งานของโกยาในช่วงนั้นสะท้อนด้านมืดของสังคม

ผลงานของโกยา นอกจากจะเต็มไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกอันรุนแรง ลึกลับ ฟุ้งฝันตามแบบศิลปะยุคโรแมนติกแล้ว ยังเปี่ยมไปด้วยแนวคิดที่ล้ำสมัยซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้กับศิลปินในยุคต่อมา

อย่างสูง นอกจากนี้เขายังเป็นศิลปินภาพพิมพ์ชั้นเยี่ยมที่ทำผลงานภาพพิมพ์ที่สำรวจจิตใจเบื้องลึกของมนุษย์ และแฝงประเด็นวิพากษ์วิจารณ์เสียดสีสังคมการเมืองออกมามากมายหลายชิ้น

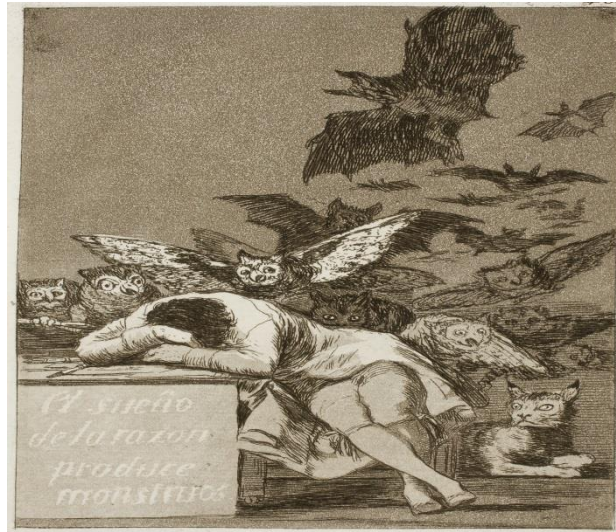
ตัวอย่างผลงานของเขา

ในช่วง ค.ศ. 1797 ผลงาน Los caprichos (ความเพ้อคลั่ง (ชุดภาพพิมพ์โลหะที่โกยาทำขึ้นในช่วงปี 1797 และ 1798 และตีพิมพ์รวมเล่มในปี 1799

ภาพที่ 46 Capricho No. 59: ¡Y aún no se van! (And still they don't go!) (1797 – 1798), ภาพพิมพ์โลหะ.

ที่มา : ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (ตุลาคม 2561). ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya). (1746-1828) สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_139177

ภาพที่ 47 Capricho No. 43: El sueño de la razón produce monstruos (The Sleep of Reason Produces Monsters/การหลับไหลของเหตุผลก่อให้เกิดฝูงปีศาจ) (1797 – 1798),ภาพพิมพ์โลหะ.

ที่มา : ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (ตุลาคม 2561). ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya). (1746-1828) สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_139177

ภาพที่ 48 Capricho No. 39: Hasta su abuelo (And so was his grandfather) (1797 – 1798),ภาพพิมพ์โลหะ

ที่มา : ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (ตุลาคม 2561). ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya). (1746-1828) สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_139177

ผลงานชุดนี้เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ความโง่เง่าขลาดเขลา, ความมั่งงาย, ไร้ความสามารถ และขาดไร้เหตุผล ของชนเหล่าชั้นปกครองในสังคมสเปนที่เขาอาศัยอยู่ นอกจากนี้โกยายังเป็นศิลปินนักปฏิวัติ,

นักบันทึกประวัติศาสตร์, นักวิพากษ์วิจารณ์สังคม และนักต่อต้านสงครามด้วยอีกด้วยดังจะเห็นได้จากผลงานหลายชิ้นของเขาที่มุ่งเน้นในการแสดงออกถึงความทารุณโหดร้ายของสงคราม

ตัวอย่างผลงาน

ผลงาน The Third of May 1808 (1814)

ภาพที่ 49 The Third of May 1808 (1814),สีน้ำมันบนผ้าใบ,พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ Prado(Museodel Prado),กรุงมาดริด,สเปน,

ที่มา : ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (ตุลาคม 2561). ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya). (1746-1828) สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_139177

ภาพวาดที่แสดงความโหดร้ายสะท้อนอารมณ์ของการสังหารหมู่ประชาชนโดยเหล่าทหารจากกองทัพของนโปเลียน ที่บุกเข้าโจมตีสเปนในปี 1808 ระหว่างสงครามคาบสมุทร) Peninsular War) โกยาเปลี่ยนการนำเสนอจุดเด่นของตัวละครในภาพวาดภาพนี้ ด้วยการให้ผู้ชมมองตรงไปยังใบหน้าของเหยื่อที่กำลังตื่นตระหนกและหวาดหวั่นกับความตายที่กำลังคุกคาม แทนที่จะเป็นเหล่าทหารผู้รุกรานที่มองไม่เห็นใบหน้าชัดเจน

ในช่วงวัยชรา หูซ้ายของโกยาหนักสนิทจากอาการป่วย และต้องประสบกับความทุกข์ทรมานจากการรักษาประสพการณ์นี้ทำให้เขาตั้งคำถามอย่างจริงจังเกี่ยวกับความตายของตัวเอง ที่นั่นเองที่เขาวาดภาพในชุด Black Paintings (Pinturas Negras) ลงบนกำแพงปูนปลาสเตอร์ในบ้านจำนวน 14 ภาพ ในช่วงปี 1819 - 1823 เพื่อบำบัดอาการป่วยไข้ โดยไม่ได้ตั้งใจจะนำออกแสดงต่อสาธารณชน และไม่มีหลักฐานว่าโกยาตั้งชื่อภาพเหล่านี้ด้วยซ้ำไป ภาพวาดชุดนี้มีเนื้อหามุ่งเน้นในการแสดงอารมณ์หวาดผวา, ความหวาดกลัว, ความชั่วร้าย, อับลัทธิ และความวิปลาสวิปริตผิดเพี้ยนที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจมนุษย์ หลังจากที่โกยาเสียชีวิต ภาพวาดเหล่านี้จึงถูกตัดและลอกออกจากกำแพง

ลงมาติดบนผ้าใบ และตั้งชื่อใหม่โดยนักวิชาการศิลปะ หนึ่งในภาพวาดที่โด่งดังที่สุดในชุดนี้มีชื่อว่า Saturno devorando a su hijo หรือ Saturn Devouring His Son (1819-1823) (แซตเทิร์นกัดกินบุตรชายของตัวเอง)

ภาพที่ 50 Saturn Devouring His Son (1819–1823),สีน้ำมันบนผ้าใบ,พิพิธภัณฑ์ปราโด(Museo del Prado),กรุงมาดริด,สเปน

ที่มา : ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (ตุลาคม 2561). ฟรานซิสโก โกยา (Francisco Goya). (1746-1828) สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_139177

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของฟรานซิสโก โกยา เกิดจากการเจ็บป่วย ความเกลียดชังในสงคราม ความหวาดกลัวความตายและการตั้งคำถามของการมีชีวิตอยู่

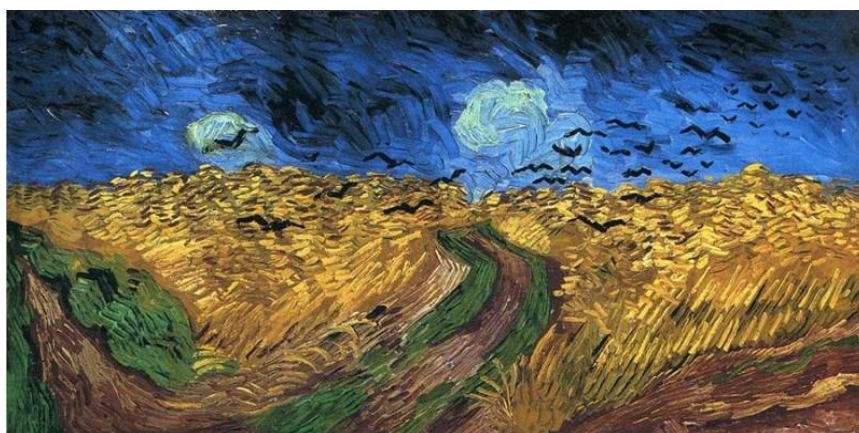
นักศิลปะคนที่ 2 Vincent van Gogh (วินเซนต์ แวน โก๊ะ) จิตรกรชาวดัตช์ และเป็นหนึ่งในผู้มีชื่อเสียงและอิทธิพลมากที่สุดในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก Vincent van Gogh มีอาการเจ็บป่วยทางสมองและจิตใจ โดยในวันหนึ่งเขามีอาการคลุ้มคลั่งถึงขั้นใช้มีดโกนตัดใบหูข้างหนึ่งของเขา และนับตั้งแต่นั้น แวน โก๊ะ ก็เข้ารับการรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชตลอดเวลาเพราะป่วยด้วยโรคซึมเศร้า

ในปี ค.ศ. 1880 เขาได้เขียนจดหมายมาบอกกับเตโอ น้องของเขาว่า เขาค้นพบแล้วว่า ศิลปะคือทุกสิ่งทุกอย่างของเขา และเข้ามาแทนที่สิ่งอื่น ๆ จนหมด เขาใช้เวลาเพื่อศึกษามันด้วยตนเองอย่างจริงจัง ก่อนหน้านั้นเขาเคยเขียนรูปมาบ้างแต่ไม่จริงจังเท่าไร แต่ต่อจากนี้ไปมันคือชีวิตจิตใจของเขา

(จดหมายที่แวน โก๊ะ เขียนถึงน้องชายของเขา ในปัจจุบันก็เป็นที่ต้องการและมีความสำคัญมากต่อการชมงานศิลปะของเขา)

เขาแสดงความเจ็บป่วยผ่านทางผลงานของเขาด้วยการใช้สีอันร้อนแรง การปิดพู่กันแบบหยาบๆ และรูปแบบของลายเส้นที่ใช้ ตอนที่เขายังมีชีวิตอยู่ เขาไม่ประสบความสำเร็จ และถูกมองเป็นคนบ้า คนล้มเหลว แต่หลังจากเขาฆ่าตัวตาย เขากลับโด่งดัง และสถิตอยู่ในภาพความทรงจำของสาธารณชนในฐานะอัจฉริยะบุคคลผู้ถูกมองข้าม ถึงกับมีคำกล่าวว่า เขาเป็นศิลปินผู้ซึ่งวาทกรรมเรื่องความบ้าคลั่งและความคิดสร้างสรรค์มีเส้นคั่นอยู่บางๆ (where discourses on madness and creativity converge)

แวน โก๊ะ ใช้ชีวิตอยู่บนเส้นทางสายศิลปะอย่างลำบากยากแค้น เขายังตัวเองเข้าทางซีโครงด้านซ้าย ในวันอาทิตย์ที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1890 หลังจากการเขียน "รูปทางสามแพร่ง" (Wheat Field with Crows) (ภาพที่ 51) และเสียชีวิตในเวลาต่อมา

ภาพที่ 51 Wheat Field with Crows

ที่มา : Hilight.kapook. (2561). 10 ผลงานชิ้นเด่นของแวน โก๊ะ ศิลปินเอกของโลกผู้มีประวัติแสน
โศกเศร้า สืบค้นเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://hilight.kapook.com/view/173318>

งานชิ้นนี้อาจจะสื่อถึงการหาทางออกให้กับของชีวิตของเขาเอง ที่เปรียบเสมือนทาง 3 สายที่มาบรรจบกันทำให้เลือกไม่ถูกว่าจะไปทางใดต่อ ซึ่งเป็นงานชิ้นสุดท้ายของเขาก่อนที่จะเสียชีวิต

ภาพที่ 52 The Potato Eaters

ที่มา : Hilight.kapook. (2561). 10 ผลงานชิ้นเด่นของแวน โก๊ะ ศิลปินเอกของโลกผู้มีประวัติแสนโศกเศร้า สืบค้น
เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก <https://hilight.kapook.com/view/173318>

ผลงานสร้างชื่อชิ้นแรกของแวน โก๊ะ (ภาพที่ 52) ที่แสดงถึงตัวตนของเขาได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงยังเป็นผลงานวาดรูปที่เปี่ยมไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่ชัดเจน ด้วยลายเส้นที่ไม่ได้เนี้ยบแต่ลงแสงและเงาได้อย่างดี

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของแวน โก๊ะ คือ อาการเจ็บป่วยทางสมองและจิตใจป่วยเป็นโรคซึมเศร้า ความผิดหวังในเรื่องต่างๆ เช่น ความรัก และความลำบากในช่วงชีวิตของเขาล้วนแต่เป็นแรงบันดาลใจให้เขาสร้างสรรค์ผลงาน

นักศิลปะคนที่ 3 Georgia O'Keeffe (จอร์เจีย โอคีฟ) ศิลปินหญิงชาวอเมริกันที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของศตวรรษที่ 20 เธอเป็นที่รู้จักจากภาพวาดดอกไม้ที่ขยายใหญ่ขึ้นซึ่งภาพวาดรูปดอกไม้ขนาดใหญ่ของเธอมักสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่มีใจเพียงรูปดอกไม้ธรรมดาแต่คล้ายว่าเป็นการถ่ายทอดภาพประหนึ่งอวัยวะเพศหญิง

ในปี 1912 จอร์เจีย โอคีฟได้รับการแนะนำให้รู้จักกับหลักการและปรัชญาของ Arthur Wesley Dow ผู้สร้างงานศิลปะตามสไตล์การตีความวิชาต่างๆมากกว่าพยายามลอกเลียนแบบ หรือเป็นตัวแทนของพวกเขาทำให้เธอได้เรียนรู้ในเรื่องการเน้นชิ้นงานศิลปะโดยการสร้างสรรค์สัญลักษณ์แบบแอบสแตรกต์ ด้วยเส้นสาย สี สัน พื้นผิว การทำซ้ำๆ และการสร้างสัดส่วนที่ตอบรับกันซึ่งสิ่งนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวิธีที่เธอรู้สึกและเข้าหาศิลปะ

จอร์เจีย โอคีฟ ย้ายไปนิวยอร์กในปี 1918 ตามคำร้องขอของสตีกลิทซ์และเริ่มทำงานอย่างจริงจังในฐานะศิลปิน ความสัมพันธ์ของทั้งสองเริ่มต้นด้วย อัลเฟรด สตีกลิทซ์ ประทับใจงานของ โอคีฟ จึงได้มีการติดต่อขอให้เธอนำผลงานมาแสดงที่แกลเลอรี 291 ในนิวยอร์ก ความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงานนำไปสู่การแต่งงานของทั้งสองในปี 1924

ในปี 1920 โอคีฟศึกษาเกี่ยวกับด้านแลนด์สเคปและพืชพรรณต่างๆ มากขึ้นและเริ่มวาดภาพดอกไม้ขนาดใหญ่ในปี 1924 ซึ่งมีทั้งดอกไอริส ดอกกลี๋ยชนิดต่างๆ ดอกแมรีโกลด์ ฯลฯ และได้จัดแสดงผลงานดอกไม้ในปีถัดมา ซึ่งกลายเป็นชิ้นงานที่สร้างความฮือฮาให้กับแวดวงศิลปะเป็นอย่างมาก

ตัวอย่างผลงานของเธอ

จอร์เจีย สร้างศิลปะนามธรรมหลายรูปแบบรวมถึงดอกไม้ระยะใกล้ซึ่งหลายคนพบว่าเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่อวัยวะเพศ เช่น ภาพวาด Red Canna (ภาพที่ 53)

ภาพที่ 53 Red Canna

ที่มา : En.wikipedia.org. (2018). Red Canna สืบค้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2562 เข้าถึงได้จาก

[https://en.wikipedia.org/wiki/Red_Canna_\(paintings\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Red_Canna_(paintings))

หลังจากที่เธอแต่งงานความรักดูเหมือนจะราบรื่น แต่ด้วยความเจ้าชู้ของสามี ในปี 1928 สตีกลิทซ์ ลักลอบมีความสัมพันธ์กับโดโรธีนอร์แมนซึ่งทำให้จอร์เจียป่วยเป็นโรคซึมเศร้าและเธอถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลเพื่อรักษาอาการทางประสาทในปี 1929 ที่ New Mexico เธอไม่สามารถวาดรูปได้

จนกระทั่งปี 1934 จอร์เจียพักฟื้นในเบอร์มิวดาและเธอกลับไปที่ New Mexico ในช่วงกลางปี 1934 สิงหาคม เธอเดินทางไปเที่ยวที่ Ghost Ranch เป็นครั้งแรกและตัดสินใจที่จะอยู่ที่นั่นทันที ในปี 1940 เธอย้ายไปอยู่บ้านในไร่ปศุสัตว์ซึ่งเป็นสถานที่ที่ให้แรงบันดาลใจให้แก่เธออีกครั้ง

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ภาพวาดของโอคีฟ คือ สิ่งที่ถ่ายทอดมาจากความรักที่เธอสามี อัลเฟรด สติกลิตซ์ และความผิดหวังเมื่อรู้ว่าเขานอกใจรวมถึงการที่เธอได้ค้นพบตัวเองในนิว เม็กซิโก

จากศิลปินที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าศิลปินมีภูมิหลังที่ไม่สวยงามอีกทั้งยังต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเครียดได้ง่ายซึ่งคล้ายกับยาโยอี คุซามะ เช่น การที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ในช่วงสงครามจนนำไปสู่ความเกลียดชังในสงคราม การคิดถึงความหมายของการมีชีวิตและความตาย และอาการเจ็บป่วยจากสาเหตุต่างๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้พวกเขาเลือกใช้ศิลปะในการบำบัดรักษาจิตใจของตนและถ่ายทอดความรู้สึกและเรื่องราวผ่านทางผลงานของตนโดยใช้เทคนิคของตัวเอง ถึงแม้ว่าเทคนิคของทั้ง 4 คน ฟรันซิสโก โกยา แวน โก๊ะ จอร์เจีย โอคีฟและยาโยอีจะแตกต่างกัน แต่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ พวกเขาสร้างสรรค์ผลงานจากความเจ็บปวดที่ตนเองเผชิญในเหตุการณ์ต่างๆและเลือกถ่ายทอดโดยการ ใช้ศิลปะ

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา

ผลงานของยาโยอิ คุซามะ ชุด INFINITY MIRRORS มีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากอาการเจ็บป่วยในวัยเด็กของเธอ การจัดวางผลงานและเทคนิคในการใช้จัดแสดงนั้นถูกจัดตามสิ่ง que เธอได้สัมผัสและรับรู้จากอาการความเจ็บป่วย การเห็นภาพหลอน ผสมกับเทคนิคศิลปะแบบชาวตะวันตกที่เธอได้ศึกษามา เช่น เทคนิคกระจกเงา การใช้หลอดไฟ LED เป็นต้น ทำให้ผลงานของยาโยอิ คุซามะ แตกต่างไปจากศิลปินคนอื่น งานศิลปะที่เธอจัดแสดงนั้นล้วนแต่มีที่มาจากอาการเห็นภาพหลอน เช่น ฟักทอง ที่เป็นเอกลักษณ์และเสมือนเป็นลายเซ็นต์ของเธอนั้น เนื่องจากในวัยเด็ก เธอมีความผูกพันและชื่นชอบในพืชพันธุ์เนื่องจากครอบครัวประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการเพาะเมล็ดพันธุ์ ประกอบกับเธอเห็นภาพในหัวว่าฟักทองเป็นพืชที่ดูน่ารักและเฟรนลี่ จึงได้นำมาจัดแสดง หรือวงกลมที่เธอใช้เป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานส่วนใหญ่ของเธอ นั่นก็เพื่อที่จะสื่อให้คนดูเห็นและเข้าใจได้ง่ายที่สุดว่าภาพที่เธอเห็นในหัวและสิ่งที่เธอเห็นกลืนกินตัวเธอนั้นเป็นอย่างไร อีกทั้งวงกลมยังแฝงไปด้วยแนวความคิดเชิงปรัชญาที่ว่า เราเป็นเพียงจุดเล็กๆ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของจักรวาล อีกทั้งวงกลมยังมีความหมายของดวงอาทิตย์ด้วย แนวคิดเชิงปรัชญาที่ส่งผลให้ผลงานส่วนใหญ่ของยาโยอิ คุซามะ มีความเชื่อมโยงกับจักรวาล (COSMOS)

ผลงาน ชุด INFINITY MIRRORS จึงเป็นชุดผลงานที่เธอได้แสดงความเจ็บป่วยทางจิตผ่านทางผลงานได้ชัดเจนที่สุดและเป็นผลงานที่แฝงด้วยแนวความคิดเชิงปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับจักรวาล

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคนอื่นๆ (2552). **จิตวิทยาทั่วไป**.ธรรมศาสตร์,สนพ,ม.

ชลุด นิมเสมอ. (2538). **องค์ประกอบของศิลปะ**.อมรินทร์,สนพ.

วรภัทร์ ภูเจริญ และคณะ (2558). **ศิลปะบำบัดใจ : Bojjhanga Art Therapy**.อริยชน,บจก.

ศรีเรื่อน แก้วกั้งวาล. (2558).**จิตวิทยา บุคลิกภาพร่วมสมัยและจิตบำบัด**.หมอชาวบ้าน,บจก.นสพ.

อีดิธ เครเมอร์ ; เลิศศิริร์ บวรกิตติ แปลและเรียบเรียง (2552).**ศิลปะเพื่อการบำบัด**(พิมพ์ครั้งที่1)

กรุงเทพมหานคร:กรุงเทพเวชสาร

หนังสือภาษาอังกฤษ

Applin,Jo. (2012).**Yayoi Kusama : Infinity Mirror Room Phalli's Field (One Work)**.Afterall Books(US)

Kusama,yayoi. (2014).**Hi, Konnichiwa : Yayoi Kusama Art Book (Bilingual)**.Kodansha USA Inc (US)

Morris. (2011).**Yayoi kusama Paperback**.Tate Publishing (GB)

Yamamura and Midori. (2015).**Yayoi Kusama**.Mit Pr (US)

Yoshitake and others (2017).**YAYOI KUSAMA INFINITY MIRRORS**.Presetel Pub (US)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

Alongkon Ammawongchit. (กุมภาพันธ์ 2557). **Avant Garde Art** สืบค้นเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2561 จาก https://www.slideshare.net/pkckidz/id231avantart?fbclid=IwAR09P_RJRDZa4_4yA

KATHLEEN WHITE. (กันยายน 2561). **21 Facts About Yayoi Kusama** สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กันยายน2562 จาก <https://www.sothebys.com/en/articles/21-facts-about-yayoi-kusama-21-Facts-About-Yayoi-Kusama-BY-KATHLEEN-WHITE-SEP-26,-2018>

NALI (นามแฝง). (กันยายน 2553). ศิลปะสมัยใหม่(Modern Art) สืบค้นเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561 จาก <https://51010611019.blogspot.com/2010/09/modern->

Rachel Taylor. (พฤษภาคม 2555). Kusama's relationship with Joseph Cornell สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 กันยายน 2562 จาก [https://www.tate.org.uk/context-
comment/blogs/kusamas-relationship-
joseph-cornell](https://www.tate.org.uk/context-comment/blogs/kusamas-relationship-joseph-cornell)

TextLexi Manatakis. (ตุลาคม 2561). Inside the lost years of Yayoi Kusama สืบค้นเมื่อ วันที่ 18 กันยายน 2562 จาก [http://www.dazeddigital.com/art-
photography/article/41697/1/when-yayoi-kusama-was-
forced-to-start-her-career-again-infinity-dogwoof](http://www.dazeddigital.com/art-photography/article/41697/1/when-yayoi-kusama-was-forced-to-start-her-career-again-infinity-dogwoof)

The Art Of The world (2561).10 ผลงานชิ้นเด่นของแวน โก๊ะ ศิลปินเอกของโลกผู้มี ประวัติ แสนโศกเศร้า สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 จาก <https://hilight.kapook.com/view/173318>

พีหิมิว (นามแฝง). (ตุลาคม 2561). ไชปริศนาความหมายที่แท้จริงใน 6 ภาพวาดชื่อดังระดับโลก! สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2562 จาก <https://www.dek-d.com/studyabroad/51033>

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (กันยายน 2560). จักรวาลลายจุดของ 'Yayoi Kusama' สืบค้นเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561 จาก [https://www.gqthailand.com/style/article/yayoi-
kusama-exhibition](https://www.gqthailand.com/style/article/yayoi-kusama-exhibition)

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (ตุลาคม 2561).ศิลปินผู้ตีแผ่ความอัปยศของจิตใจมนุษย์ และความ ขลาด เกลาของสังคม ‘ฟรานซิสโก โกยา’ สืบค้นเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2562 จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_139177

รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์. (พฤศจิกายน 2560). ภาพหลอน ศิลปะ และชีวิตของยาโยอิ คุซามะ สืบค้นวันที่ 25 สิงหาคม 2561 จาก <https://themomentum.co/yayoi-kusama-bio/>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวณัฐชยา เครือเช้า
ที่อยู่	152/1 หมู่ 10 ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2555-2558	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย สาขาศิลป์อังกฤษ โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
พ.ศ.2558-ปัจจุบัน	ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี อักษรศาสตร์บัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร